

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛО УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 48 (815)

30 листопада – 4 грудня
2015 року

www.krula.com.ua

e-mail: krula_ukr@i.ua

Передплатний індекс –
22242

3 Днем Збройних Сил України!

На варті неба України!

Збройні Сили України:
22 “календарі” та ще два – “рік за три”...

4 стор.

Міць та бойовий гарт
перевірено часом

“Ніколи не думав, що мої знання
знадобляться в Україні”

8 стор.

11 стор.

20 годин у складних метеоумовах

2 стор.

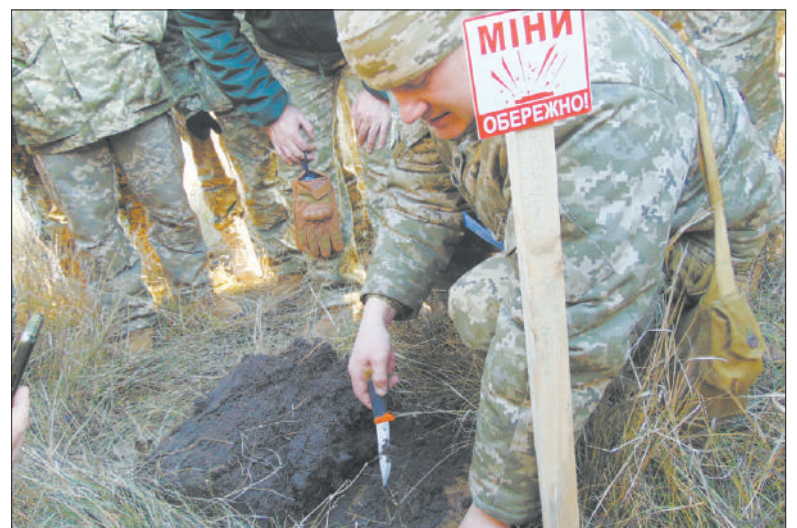
3 керівним складом РТВ провели масштабні навчання

На базі військової частини в смт. Озерне пройшли дводенні збори з командирами радіотехнічних батальйонів та окремих радіотехнічних рот Повітряних Сил Збройних Сил України. Офіцери радіотехнічних військ стали свідками відпрацювання елементів спеціальної, тактичної, інженерної, технічної, воєнно-ідеологічної та медичної підготовок.

Як зазначають офіцери, таких масштабних зборів в Україні не проводилося ще з 1993 року. Сьогодні ж в них взяли участь близько 70 командирів радіотехнічних частин ПС ЗС України.

– Виконання завдань бригади в зоні АТО повністю залежить від командирів підпорядкованих батальйонів і рот. А такі збори сприяють тому, щоб у кожного командира був один погляд і один підхід до виконання завдань, що покладені на РТВ. Сьогодні на базі цієї частини ми вам покажемо, як повинно бути в ідеалі. Зможете зробити краще – честь вам і хвала. Але гірше бути не повинно, – звернувся до присутніх командирів начальник радіотехнічних військ Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Сергій Вишневський.

Закінчення на 9 стор.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Шановні військовослужбовці Збройних Сил України! Щиро вітаю вас із професійним святом!

Нині ми можемо з упевненістю сказати: наші Збройні Сили відроджені, незламні, непереможні. Незважаючи на минулі десятиліття руйнування армії, складні економічні умови сучасності, нам є чим і ким пишатися. Ми розпочали кардинальні реформи: змінилися підходи до забезпечення армії. Незмінним у війську залишається сила духу наших воїнів, патріотизм, із яким вони відстоюють кожен сантиметр української землі. І хоча наші перемоги на Сході окроплені кров'ю побратимів, вірою, ці жертви не були марними. Подвиги воїнів ніколи не будуть забуті поколіннями українців. Зараз можемо по праву говорити про відродження української армії та її орієнтацію на європейські стандарти та стандарти країн НАТО. Я переконаний: у питаннях реформування Збройних Сил ми не маємо права спинятися та не маємо права на помилку.

У цей святковий день висловлюю сердечну подяку кожному воїну, кожному командирі за високий професіоналізм, звитяги. Дякую за справжній український бойовий дух, який ви щоденно виявляєте на передовій і в тилу! Дякую вам за вашу службу! Зі святом!

**Міністр оборони України
генерал армії України Степан Полторак.**

Товариші генерали і адміралаи, офіцери, прапорщики і мічмани, сержанти і старшини, курсанти, солдати і матроси! Шановні ветерани та працівники Збройних Сил України!

Щороку 6 грудня в нашій державі відзначається День Збройних Сил України, який в умовах всенародної боротьби за вільне майбутнє України має особливе значення. Адже в авангарді цієї битви – Збройні Сили України, які увібрали в себе кращі риси воїнів усіх поколінь захисників української землі: патріотизм, честь, мужність та самопожертву.

Саме нескорена сила українського воїна зупинила російського агресора на Сході України, і таким чином було закладено фундамент для відновлення територіальної цілісності нашої держави. Це значно полегшило роботу українським дипломатам на міжнародній арені та дало можливість керівництву держави провести необхідні заходи щодо нарощування бойового потенціалу Збройних Сил України.

Український народ гідно відзначив своїх захисників. За самопожертву і мужність, проявлені під час проведення антитерористичної операції, 22 військовослужбовців Збройних Сил України удостоєно звання Героя України, з яких 9 – посмертно, а 7758 отримали державні нагороди. Вічна пам'ять і слава всім тим, хто віддав своє життя за краще майбутнє нашої Батьківщини.

Сьогодні загартовані в запеклих боях за визволення Донбасу Збройні Сили України набули безцінного бойового досвіду і, за твердженням міжнародних військових експертів, вважаються

одними з найсильніших у світі. За короткий історичний період часу відбулися докорінні позитивні зміни в системі підготовки особового складу та матеріально-технічному забезпеченні Збройних Сил України. Налагоджено планове постачання у війська (сили) новітніх та модернізованих зразків озброєння і військової техніки, передусім у райони проведення антитерористичної операції. Саме тому ми маємо зовсім іншого за якістю підготовки воїна, який на сьогодні є навченим, забезпеченим та з твердою вірою в перемогу військовослужбовцем.

З нагоди професійного свята щиро дякую всьому особовому складу Збройних Сил України, ветеранам військової служби, представникам волонтерських організацій за сумлінну службу Батьківщині та високу громадянську позицію.

Переконаний, що й у подальшому кожен військовослужбовець Збройних Сил України буде докладати максимум зусиль для підвищення бойової майстерності, зміцнення військової дисципліни та готовності до виконання завдань за призначенням.

У цей святковий день бажаю всім вам та вашим сім'ям міцного здоров'я, добробуту, оптимізму та нових значних звершень у зміцненні обороноздатності Української держави.

Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України В.М.Муженко.

Товариші генерали, офіцери, сержанти, солдати, працівники Збройних Сил України! Шановні ветерани!

Щирісердечно вітаю Вас з 24-ю річницею Збройних Сил України!

Сьогодні український народ по праву пишається оновленими Збройними Силами України. У нелегкий для держави час війни Збройних Сил, разом з представниками інших військових формувань України, стали на захист незалежності і територіальної цілісності нашої держави. У боротьбі з терористами та найманцями на Сході України тисячі військовослужбовців виявили виняткову мужність, героїзм та жертвність.

32 військовослужбовці Повітряних Сил Збройних Сил України віддали своє життя за мир і цілісність української держави. Вшановуючи їх світлу пам'ять, особовий склад Повітряних Сил виконує відповідальні бойові завдання з охорони державного кордону і повітряному просторі та протиповітряної оборони важливих державних об'єктів, зміцнює боєздатність виду Збройних Сил України.

З нагоди Дня Збройних Сил України висловлюю слова щирої вдячності кожному солдату, сержанту, офіцеру та генералу, всім ветеранам і працівникам Збройних Сил України за вірність військовому обов'язку, мужність і самовідданість у військовій службі та повсякденній діяльності.

Бажаю всім міцного здоров'я, щастя, добра і злагоди, звершення всіх планів і задумів, успіхів у благородній справі служіння українському народові заради миру і процвітання України!

Слава Україні!

Слава Збройним Силам України!

**Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України
генерал-лейтенант С.С.ДРОЗДОВ.**

“Немає проблем армії чи народу, всі проблеми у нас спільні”

На цьому наголосив заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Ігор Долгов під час відкриття Об'єднаного центру цивільно-військового співробітництва у Сіверодонецьку.

У заході також взяв участь заступник голови Луганської обласної цивільно-військової адміністрації з питань безпеки та громадського порядку Юрій Клименко.

Це вже другий центр, який відкрито в Україні для ефективною координації дій цивільного населення та військових, а також міжнародних громадських організацій та волонтерів. Перший діє у Маріуполі.

– Відкриття центру є знакомим для Луганщини. Я бачу, що взаємодія між військовими та органами місцевої влади є надійною та міцною. Наше основне завдання – допомогти людям. У нас спільні цілі і спільні проблеми, які ми маємо вирішувати разом, – зазначив заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Ігор Долгов.

Він закликав журналістів, які були присутні на заході, показувати плюси та мінуси в роботі Центру, аби робота цього координаційного штабу була найбільш ефективною.

Юрій Клименко зазначив, що наразі основними завдан-

нями у спільній роботі між місцевою владою та військовослужбовцями є розмінування територій, відновлення електропостачання, газо- та водопостачання, співпраця з міжнародними організаціями, а також координація щодо переміщення військовослужбов-

ців територією області.

– Вважаю, що цей Об'єднаний центр цивільно-військового співробітництва має стати основним майданчиком комунікації між військовими й цивільним населенням в області. Люди мають йти сюди не тільки зі своїми проблемами, які

ми, безумовно, будемо вирішувати, але й ділитися з нами своєю радістю. Адже як на території, де відбувається антитерористична операція, так і в інших областях нашої держави нам не вистачає такого елементарного, але важливого людського спілкування, – наголосив Ігор Долгов.

Також під час робочої поїздки до району проведення антитерористичної операції у Донецькій та Луганській областях Ігор Долгов до Дня Збройних Сил України нагородив військовослужбовців, які несуть службу на Луганському напрямку.

– Мені надзвичайно приємно напередодні свята – Дня Збройних Сил України – нагородити від імені Міністра оборони найдостойніших, – зазначив він, вітаючи захисників Батьківщини. – Збройні Сили – одна з найбільш авторитетних інституцій нашої держави, і ви є її частиною. Дякую вам за те, що ви гідно несете службу і робите все, аби захистити наш український народ.

Фото Олега Савицького.

Чітко дотримуючись планової таблиці польотів, особовий склад бездоганно виконав поставлені завдання вдень та вночі в складних метеорологічних умовах. Під час цієї насиченої льотної зміни проведено повітряні бої у складі пари, виконано обліт авіаційної техніки, вдосконалено навички екіпажів, які несуть бойове чергування.

20 годин у складних метеороумовах

У Васильківській бригаді тактичної авіації відбулася чергова льотна зміна.

– Хочу подякувати льотному, інженерно-технічному складу, групі керівництва польотами, фахівцям аеродромно-технічного забезпечення за злагожену та сумлінну роботу, яка дала змогу без проблем провести льотну зміну і записати до загального нальоту бригади 20 годин, – зазначив командир бригади полковник Володимир Кравченко.

Словом, і люди, і техніка на відмінно відпрацювали у тандемі. Треба віддати належне особовому складу авіаційної техніко-експлуатаційної частини, який виконував роботи з відновлення техніки. У наш час ведення до строю бойових літаків є одним із пріоритетних напрямків.

Варто згадати, що бригада отримала й “молоде” поповнення – модернізований Л-39М1. У цьому навчально-бойовому літаку встановлено авіаційні прилади та систе-

ми, моделюючи управління винищувача МіГ-29, що дозволить молодим льотчикам оперативніше перена-

вчатися на основний тип літака.

**Антон Старишко.
Фото автора.**

“ЄС має продемонструвати єдність у питанні санкцій за неімплементацию Мінських угод”

Президент України Петро Порошенко наголосив на важливості для України єдності Європейського Союзу, особливо щодо необхідності повної імплементації Мінських домовленостей.

Відповідаючи на питання представників ЗМІ у Вільнюсі за підсумками зустрічі із Президентом Литви Далею Грібаускайте, Петро Порошенко відзначив: “Коли мене питають, чого Україна потребує від Європейського Союзу, моя відповідь однозначна – єдності і солідарності. Тільки сильний Європейський Союз, об’єднана Європа здатна протистояти викликам і загрозам, які є у сучасному світі – незалежно від того, чи це загрози безпеки у зв’язку з анексією та агресією, чи то терористичні акти, як ті, що були у Парижі, чи то проблема біженців”.

– Я не маю сумнівів, що на Раді Європейського Союзу 17 грудня ця єдність, ця сила, в тому числі і в питанні санкцій за неімплементацию Мінських угод, Євро-

пейським Союзом буде продемонстрована, щоб спростувати ці чутки про нібито переміщення України з перших пріоритетів ЄС. Цього не відбулося. Може вас запевнити, що цього не відбудеться, – заявив Петро Порошенко.

Президент відзначив, що вперше у європейській та трансатлантичній єдності під час зустрічей у Парижі на Конференції ООН з питань зміни клімату, провівши більше 30 двосторонніх зустрічей. “Не дочекаються”, – ска-

зав Петро Порошенко.

Президент України висловив подяку Литві за тверду позицію щодо обговорення можливості створення антитерористичної коаліції за участі Росії: “Абсолютно чітко було зазначено, що в умовах, коли агресор проти України намагається продемонструвати нібито своє бажання участі, це є неможливим для демократичних країн. Це не виключає певної координації, але коаліція проти терористів створена”.

Введено в дію рішення РНБОУ щодо оборонного бюджету країни на 2016 рік

Глава держави підписав укази про рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про пропозиції до проекту Закону України” “Про Державний бюджет України на 2016 рік” щодо статей, пов’язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України” та про рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про забезпечення видовою інформацією державних органів” від 11 листопада 2015 року.

РНБОУ пропонує Кабінету Міністрів України передбачити у проекті Закону України “Про Державний бюджет України на 2016 рік” видатки на забезпечення національної безпеки і оборони України в обсязі 5 відсотків від валового внутрішнього продукту для сектору безпеки і оборони України. При цьому фінансування потреб цього сектору передбачити в обсязі не менше 100,0 млрд гривень із загального фонду державного бюджету.

Доручено передбачити видатки на розвиток озброєння, військової та спеціальної техніки для потреб Збройних Сил України з урахуванням стандартів держав – членів НАТО.

Визначено пріоритетні напрям-

ки першочергового фінансування, за якими має бути вжито заходів у 2016 році.

МЗС разом з МО України, МВС та Службою безпеки доручено у 2016 році активізувати роботу щодо використання ресурсів трастових фондів НАТО, іншої міжнародної технічної та гуманітарної допомоги з метою нарощування оборонного потенціалу України.

У рішенні РНБОУ Міністерству фінансів доручено посилити контроль за додержанням вимог бюджетного законодавства у сфері національної безпеки і оборони та забезпечити своєчасне реагування на факти порушення такого законодавства.

Укази набирають чинності з дня їх опублікування.

Об’єктивно про сьогоднішні Повітряні Сил

У переддень професійного свята військових – Дня Збройних Сил України представники Командування українських Повітряних Сил взяли участь у прямому ефірі програми “Об’єктивно” Вінницької державної телерадіокомпанії. Впродовж години ефіру військові відповіли на питання ведучої, розказуючи про здобутки і проблеми, з якими сьогодні стикаються військові льотчики.

Розмову розпочали з актуальної для громадськості теми – антитерористичної операції, що триває на сході України і в якій беруть участь підрозділи Повітряних Сил. Ведучу Марину Тепленко цікавило, чи відбулись зміни у забезпеченні та фінансуванні військових підрозділів від початку АТО і дотепер, чи спостерігаються позитивні зрушення у соціальному захисті військовослужбовців.

Як зазначив головний інженер військ зв’язку та інформаційних систем штабу Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Петро Кадура, на початок 2014 року, внаслідок так званих реформ у сфері оборони, багато частин та підрозділів військ зв’язку були скорочені. Тож на початку 2014 року довелося їх відновлювати, відмобілізувати особовий склад тощо.

– На той час однією із проблем, над якою довелося багато працювати, було відновлення техніки, що багато років знаходилась на зберіганні. Ці роботи стали надто витратними, адже необхідно було проводити закупівлі запчастин, витратних матеріалів. Але із моменту, коли військо отримало нормальне фінансування, ми швидко вирішили багато питань: відновили техніку, навчили спеціалістів, укомплектували підрозділи, здійснили багатокілометрові марші в зону АТО і розпочали виконувати бойові завдання. В подальшому фінансування здійснювалось для впровадження новітніх телекомунікаційних систем, які забезпечують надійність, якість зв’язку, – пригадає Петро Кадура.

Як розповів офіцер, досить суттєву допомогу надавали й волонтери, які оперативно відгукувались, дізнавшись про проблеми підрозділів, особливо на початку АТО. Завдяки їм військові отримали малогабаритні радіостанції тракінгового зв’язку. Але

всі новітні телекомунікаційні системи були закуплені, випробувані та впроваджені за рахунок держави. Загалом, за 2014-2015 роки війська зв’язку Повітряних Сил отримали понад 60 зразків новітньої техніки. Це телекомунікаційні системи, радіостанції повітряного радіозв’язку тощо.

– І, що приємно, більшість цих зразків – вітчизняного виробництва. Спеціалісти підприємств, які розробляли та виготовляли техніку для військ зв’язку, крім всього, навчали особовий склад, монтували та допомагали нам у впровадженні цієї техніки у війська, – відзначив Петро Кадура.

Заступник головного штурмана управління авіації Повітряних Сил полковник Геннадій Шелудько розказав, що з початком кризи на сході України силами інженерів вдалося збільшити кількість справних бойових літаків майже втричі. А вже потім до цієї роботи приєднався і волонтерський рух, державні підприємства, розпочалось фінансування урядових програм.

– Наразі військові льотчики отримують не лише відремонтовані, але й модернізовані літаки. Особовий склад, який готовий виконувати бойові завдання, постійно знаходиться на бойовому чергуванні. Є літаки, на яких здійснюється підготовка льотного складу, – зазначив Геннадій Шелудько.

Поцікавилась ведуча і станом тієї понічененої авіаційної техніки, яку, завдяки

надзусиллям, вдалося вивести з окупованого Криму. Так, за словами офіцера, їй вдалося відновити. А от боеготові літаки, які залишились на аеродромі у Бельбеку, Росія не спішить повертати, незважаючи на обіцянки та домовленості.

Торкнулись співрозмовники й теми Державного науково-випробувального центру, який теж знаходився у Криму і який вдалось перевести до Чернігова. Як повідомив Геннадій Шелудько, ДНВЦ вдалось запуснути в роботу, є техніка і авіаційне озброєння, які потрібно випробувати. Але є проблеми: існуючий у Чернігові аеродром не придатний для виконання певних завдань ДНВЦ. Тож стоїть питання про переміщення Центру в інший регіон.

Про питання забезпечення частин та підрозділів розповів начальник речової служби управління тилового забезпечення логістики Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Олександр Івчук. За його словами, ще два роки тому ситуація із речовим майном було катастрофічною. Навіть не було змоги нормально забезпечити відмобілізованих. Частину цієї проблеми взяли на себе волонтери.

– Тепер ситуація змінилася на краще. Окрім того, що сьогодні всі військові на 100% забезпечені і літньою, і зимовою формою, нам вдалося розробити та запровадити військові однострої, які відповідають

найкращим зразкам. До того ж, на етапі її розробки наші побажання і вимоги були враховані, – відзначив полковник Олександр Івчук.

Заступник начальника радіотехнічних військ Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Леонід Бейліс повідомив, що на початку АТО його рід військ, як і інші, мали певні проблеми. Але РТВ, першими в українських Збройних Силах, здійснили розгортання, напустили сили та засоби по всій території країни і зараз повністю контролюють повітряний простір держави.

– Ми маємо на озброєнні сучасні радіолокаційні станції. За два останніх роки отримали новітньої вітчизняної радіолокаційної техніки більше, ніж за всі попередні роки. До прикладу, якщо протягом останніх десятиліть на ремонт, відновлення та підтримання виділялося до 2 млн грн на рік, то зараз цю цифру треба помножити на 30! Тож за 2 роки нам вдалось відновити майже все радіолокаційне озброєння. А з урахуванням отримання нових модернізованих зразків, ми можемо здійснювати постійний моніторинг повітряного простору фактично в усьому діапазоні висот, – зазначив Леонід Бейліс.

Упродовж прямого ефіру піднімалася й тема соціального захисту військовослужбовців. Як відзначалось, суттєві зрушення на краще в цьому питанні відчутні й пов’язані із збільшенням фінансування сфери оборони. Так, хоч і проблем досі багато, але поволи вирішуються питання із забезпечення військових житлом.

– Держава запроваджує нові механізми вирішення житлової проблеми. Як член житлової комісії Командування Повітряних Сил можу сказати, що кілька днів тому розглядали на засіданні питання про надання грошової компенсації трьом сім’ям військовослужбовців, які стоять на квартирній черзі з 1993 року. І це дуже добре, що це питання зрушено з мертвої точки, – зазначив начальник відділу інформаційно-аналітичного забезпечення розвідувального управління штабу Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Ігор Начовний.

Проблеми військових сьогодні знаходяться у фокусі уваги журналістів і громадськості. І це важливо, адже суспільство має знати, чим живе армія, які питання вирішує і які проблеми має.

*Олександр Холява.
м.Вінниця.*

Збройні Сили України: 22 “календарі” та ще два – “рік за три”...

6 грудня багатотисячна когорта військовослужбовців Збройних Сил України відзначає своє професійне свято – 24-ту річницю від дня заснування. Звичайно, створювалося вітчизняне військо не на порожньому місці, та й військові традиції українського народу сягають корінням у сиву давнину. Ще 3 січня 1917 року мужні нащадки славних ратників дружин князів Київської Русі та осяяних звитягою запорізьких козаків сформували армію соборної Української Держави. Проте вона, як і сама незалежна держава, проіснувала недовго. Потім протягом ще понад семи десятиліть у книгу військової історії України вписувалися й інші славні сторінки – спочатку українськими січовими стрільцями та вояками Української Галицької Армії, згодом – Української Повстанської Армії, а також українцями, які здолали нацистську Німеччину, воюючи у складі Червоної армії та армій союзних держав. І ось 6 грудня 1991 року, невдовзі після здобуття Україною Незалежності та державного суверенітету, на базі військових частин, з'єднань та об'єднань радянської армії, що дислокувалися в Україні, було створено національні Збройні Сили.

Як декларувалося з самого початку, саме сьогодні, на двадцять п'ятому році Незалежності України, її Збройні Сили ось уже другий рік поспіль реально забезпечують стримування збройної агресії проти України та відсіч їй.

Україна успадкувала від СРСР одне з найпотужніших угруповань

6 грудня вітчизняним Збройним Силам виповнюється 24 роки – ще рік, і чвертьстоліття річниця. Різними й нелегкими були ці роки – по-своєму не легкими у різні часи існування Збройних Сил України. 22 з них пройшли у борні за створення й поетапне реформування українського війська, яке також відбувалося неоднозначно. То реально оптимізувалася чисельність армії, то її бездумно скорочували, то у військо надходили, нехай і не у великій кількості, новинки озброєння та військової техніки, то зброя масово розпродувалася за рубіж – було, на жаль, по-всякому... А потім – потім була війна, кривава, неоголошена “гібридна” війна, яка триває ось уже двадцять другий місяць. Війна, що стала найбільшим випробуванням для України та її Збройних Сил. Війна, яка якісно змінила українську армію, зробивши її, за оцінками експертів, однією з найбільш боєздатних армій на континенті.

лошеної війни Росії проти України, під час якої Україна була змушена перейти від скорочення чисельності війська до її збільшення.

В основу процесу створення власного війська були закладені полі-

частково передані Росії. Минуло ще десятиліття, і Збройні Сили України перейшли на триводову структуру – ВПС та Війська ППО були об'єднані у Повітряні Сили. Вже під час російсько-української війни з'явився ще один вид Збройних Сил України – Сили спеціальних операцій. Крім того, у складі Збройних Сил існують та виконують завдання у зоні проведення антитерористичної операції у Донецькій та Луганській областях і батальйони територіальної оборони, створені ще навесні минулого року в кожній області країни з числа добровольців та мобілізованих військовозобов'язаних.

Маючи спочатку позаблоковий статус, майже із самого свого заснування Збройні Сили України почали рухатися у напрямку зближення з Північноатлантичним альянсом, беручи участь у спільних навчаннях та операціях НАТО, а також наближуючись до стандартів цієї організації.

Протягом усієї своєї історії Збройні Сили України беруть участь у миротворчій діяльності ООН та операціях із забезпечення миру в інших форматах у різних країнах Європи, Азії та Африки. У десятках країн світу перебувають українські миротворці у статусі спостерігачів ООН, у декількох країнах знаходились та продовжують перебувати, забезпечуючи мир, українські національні контингенти. Найвідоміші з них – це колишня Югославія та безпосередньо Косово, Сьєра-Леоне, Ліван, Конго та Ірак. Тисячі військовослужбовців Збройних Сил України отримали бойовий досвід та досвід проведення миротворчих операцій під час служби у цих контингентах. Десятки загинули й були поранені, виконуючи завдання під прапором ООН та у складі коаліційних сил в Іраку. Багатьом ветеранам Іраку й інших “гарячих” точок їхній досвід знадобився вже у наш час, у зоні проведення антитерористичної операції на сході України.

Змінювалася протягом понад два десятиліття незалежності України і її воєнна доктрина. Якщо спочатку, маючи суто оборонний характер, вона, як у редакції 1993-го, так в і редакції 2004 року, була позбавлена жодної конкретики в плані визначення загроз, то з початком агресії Росії проти України третя редакція воєнної доктрини, введена в дію 24 вересня 2015 року, докорінно відрізняється від попередніх. Так, за нею актуальними воєнними загрозами для України визначені не лише збройна агресія РФ проти України, а й нарощення Росією військової потужності у безпосередній близькості до державного кордону України, у тому числі розгортання

із початком російської збройної агресії проти України Збройні Сили та вся країна змінилися й почали жити по-новому. Вдосконалювалися й продовжують вдосконалюватися з кожним днем АТО системи управління військами, тактика дій підрозділів та частин, на озброєння нарешті приймаються нові зразки ОВТ, модернізуються та надходять у війська радянські ОВТ, які десятиліттями знаходилися на базах зберігання й складах тощо. Величезна робота із забезпечення діяльності захисників України у зоні проведення АТО проводиться волонтерами – цивільними добровольцями, які допомагають українській армії.

Якщо вести мову про втрати, то під час анексії Криму Україна втратила 2 військовослужбовців загиблими та 50% військовослужбовців, які проходили службу на території Криму – зрадниками, які склали присягу країні-окупанту. Також було втрачено більшу частину флоту.

За час проведення антитерористичної операції на сході України загинуло близько 1900 військовослужбовців Збройних Сил України, майже 9000 військовослужбовців отримали поранення, сотні захисників Вітчизни зникли безвісти та потрапили у полон до російсько-терористичних бандформувань.

Через горнило війни пройшли десятки й десятки тисяч кадрових військовослужбовців Збройних Сил України та контрактників, десятки тисяч мобілізованих до армії. Загалом за шість черг мобілізації на військову службу було призвано 210 тисяч чоловік, і більшість із них проходили та продовжують проходити службу саме у Збройних Силах. Близько 130 тисяч військовослужбовців Збройних Сил уже мають право на отримання статусу учасника бойових дій, а понад 97 тисяч військовослужбовців він уже наданий.

Свою 24-ту річницю Збройні Сили України зустрічають у непростий момент. Десятки тисяч воїнів – на передовій та у місцях дислокації

військ у Європі, оснащене ядерною зброєю та відносно сучасними зразками озброєння та військової техніки. Так, під юрисдикцію України перейшли 14 мотострілецьких, 4 танкові, 3 артилерійські дивізії та 8 артилерійських бригад (а це – 9 293 танки і 11 346 бойових машин), бригада спецпризначення, 9 бригад ППО, 7 полків бойових вертольотів, три повітряні армії (близько 1 500 бойових літаків) і окрема армія ППО. Стратегічні ядерні сили, дислоковані на території України, мали 1 272 міжконтинентальні балістичні ракети, а також близько 2 500 одиниць тактичної ядерної зброї. На час проголошення Україною незалежності чисельність військ в Україні нараховувала близько 980 тисяч осіб.

Протягом усієї своєї історії Збройні Сил України постійно реформувалися, створювалися й вдосконалювалися їх структура, системи управління й забезпечення, а чисельність війська поступово скорочувалася – аж до початку неого-

тичні рішення керівництва України стосовно без'ядерного і позаблокового статусу держави. Коли Україна відмовилася від ядерної зброї, це було позитивно сприйнято світовою спільнотою. Та минуло трохи більше двох десятиліть, і Російська Федерація, що виступала одним із гарантів недоторканості та територіальної цілісності України, брутально порушила умови Будапештського меморандуму, анексувавши Крим та розпочавши збройну агресію на сході України.

Протягом своєї майже чвертьстолітньої історії Збройні Сили України змінювали й свою структуру. Якщо у грудні 1991 року вони склалися з Сухопутних військ, Військово-Морських та Військово-Повітряних Сил, Військ ППО та Ракетних військ стратегічного призначення, то вже невдовзі, після відмови від ядерного статусу, РВСН, що були представлені в Україні 43-ю Ракетною армією, були розформовані, а їх озброєння та ядерні боеприпаси – частково утилізовані й

тактичної ядерної зброї на території Криму; мілітаризація тимчасово окупованої території, присутність військового контингенту РФ у Придністровському регіоні Молдови, активізація російськими спецслужбами розвідувально-підривної діяльності в Україні з метою дестабілізації внутрішньої ситуації. Також до загроз віднесено діяльність на території України незаконних збройних формувань, спрямовану на залякування населення та порушення функціонування органів державної влади.

військових частин у зоні проведення АТО, хтось – готуючись до ротації, аби замінити там бойових побратимів. І, без винятку, всі – із хвилюванням, із вірою в Перемогу та якнайскоріший мир! Зі святом усіх нас, і нехай наступну, ювілейну річницю ми не відзначитимемо, а саме святкуватимемо – тобто, зустрічатимемо не в окопах, а у парадному строю під мирним небом! Слава Україні та її Збройним Силам!

**Олексій Тригуб.
“Крила України”.**

Новітній тренажер для харківських курсантів

На Гвардійському факультеті військової підготовки Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" відбулося урочисте відкриття та запуск в експлуатацію новітнього комп'ютеризованого автомобільного тренажера для підготовки водіїв вантажівок.

Відтепер харківські курсанти зможуть практичне водіння відточувати за кермом новинки, а після успішної здачі іспиту пересісти у кабінку справжнього автомобіля.

– Цей тренажер значно покращить та полегшить підготовку курсантів для навчання водіння вантажних автомобілів. Тренажер представляє собою декілька кабін "КамАЗа" та "КрАЗа" з повністю комп'ютерним управлінням та виведенням дороги і перешкод на екрани. За усіма діями водія слідкуватиме офіцер,

який зможе бачити на моніторі усі помилки підопічного, – розповів ТВО начальника факультету військової підготовки НТУ "ХПІ" полковник Олексій Кочерга.

Починаючи з III курсу навчання, харківські курсанти опановують програму автомобільної підготовки, яка розрахована на 80 навчальних годин. На практичну частину цього предмету відведено близько 20 годин.

**Дмитро Чалий.
м.Харків.
Фото автора.**

У миротворців – надійний зв'язок

Військовослужбовці 18-го окремого вертолітного загону, що виконує завдання Місії ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго, командиром якого льотчик-снайпер полковник Володимир Колотило, забезпечені цілодобовим стабільним внутрішнім та зовнішнім зв'язком.

У зв'язківців вертолітного загону є декілька видів радіостанцій – короткохвильові, ультракороткохвильові, а також засоби транкінгового та супутникового зв'язку. Також важливим є той факт, що відповідно до вимог Місії ООН у ДР Конго, на африканському континенті екіпажі вертольотів Мі-8 та Мі-24 для екстрених випадків забезпечуються станціями су-

путникового зв'язку системи "INMARSAT".

– З усіма нашими таборами – "Гома", "Бунія" та на Бені – ми маємо безперервний і цілодобовий зв'язок, – розповів начальник зв'язку та радіотехнічного забезпечення загону майор Валентин Черненко.

Офіцер повідомив, що одним із напрямків роботи зв'язківців загону є також

забезпечення доступу до всесвітньої мережі Інтернет. Адже саме завдяки цьому в базовому таборі щотижня відбувається відеоконференцзв'язок з керівним складом та штабами в Україні, прийом кореспонденції, телеграм і розпоряджень, щоденні доповіді про стан справ тощо. Також для особового складу обладнано кілька спеціальних місць, де кожен бажаючий військовослужбовець може безкоштовно підключитися до всесвітньої мережі Інтернет та відправити електронний лист своїм родичам.

Начальник зв'язку та радіотехнічного забезпечення загону майор Валентин Черненко повідомив, що в базовому таборі є також термінал супутникового зв'язку – з можливістю підключення телефону та Інтернет-з'єднання, який цілодобово знаходиться у черговому режимі. Він спроможний забезпечити зв'язок за повної відсутності електропостачання, мобільної, а також інших форм зв'язку.

Неодноразові результати перевірок інспекторами Місії ООН 18-го окремого вертолітного загону свідчать, що український національний контингент у ДР Конго забезпечений надійним і стабільним зв'язком. Інспектори відзначали також, що обладнання зв'язківців справне і працює у штатному режимі.

**Назар Волошин.
Фото автора.**

У місті Володимир-Волинський, в окремій радіолокаційній роті Галицько-Волинської радіотехнічної бригади, відкрито меморіальну дошку старшому сержанту Михайлу Ілляшуку, який загинув під час обстрілу базового табору штабу антитерористичної операції у місті Краматорськ 10 лютого цього року, прикривши собою двох побратимів.

Віддати данину пам'яті загиблого герою разом з родиною і друзями Михайла на захід прибули представники місцевих органів влади та командири різних ланок. Командир Повітряного командування "Захід" особисто висловив співчуття родині загиблого, наголосивши, що їхній син, чоловік і батько загинув, захищаючи свою Україну від ворога, і увійшов в історію справжнім героєм...

Народився Михайло 10 липня 1979 року у селищі Свійчів Володимир-Волинського району Волинської області, де й провів дитинство в люблячій родині. Після закінчення 9 класу середньої школи здобув освіту молодшого спеціаліста за спеціальністю "Електрифікація і автоматизація сільськогосподарства" у Володимир-Волинському сільськогосподарському технікумі. Ну, а після закінчення технікуму 19-річний юнак вступив до лав Збройних Сил України на строкову службу.

Після звільнення в запас Михайло пішов працювати охоронцем до приватного підприємця. Втім, своє життя з армією чоловік пов'язував ще двічі. У 2001 році він вирішив піти на військову службу за контрактом в 51-у окрему механізовану бригаду, де незабаром став командиром відділення.

Потім за рік встиг опанувати професії старшого механіка та водія-електрика. У серпні 2002 року, у зв'язку із хворобою батька, контрактник вимушений був перервати свою службу. Але через 4 роки Михайло вдруге уклав контракт та навесні 2006 року став командиром відділення – старшим оператором у військовій частині Повітряних Сил, а влітку – вже начальником радіорелейної станції. У вересні 2007 року військовослуж-

За друзи своя...

бовець прийняв посаду начальника радіостанції окремого радіолокаційного взводу.

За час проходження служби Михайло Ілляшук зарекомендував себе старанним військовослужбовцем та порядною людиною, за що й отримав ряд чергових військових звань, дійшовши до старшого сержанта.

Від початку бойових дій на сході України Михайло неодноразово брав участь в ротаціях у зоні проведення АТО, де бездоганно та старанно виконував свої обов'язки начальника радіостанції Р-140-05 та оператора радіолока-

ційної станції 19Ж6. 3 лютого 2015 року старший сержант втретє вибув до зони проведення антитерористичної операції до міста Краматорськ.

Минув лише тиждень, коли, 10 лютого 2015 року, близько 12 год 20 хв поблизу Краматорського аеродрому позицію окремого радіолокаційного взводу терористи накрили обстрілом реактивними системами залпового вогню. Під час обстрілу старший сержант Михайло Ілляшук, власним тілом прикривши від осколків двох товаришів, загинув на місці.

Поховано Михайла на цвинтарі рідного села Свійчів.

Сина, чоловіка і батька з війни живим не дочекались тато з мамою, кохана дружина та десятирічний син. Великою втратою це стало і для друзів з побратимами.

– Михайло був людиною веселою та життєрадісною, завжди підбадьорював колектив, ніколи не впадав у відчай, а також нікому цього не дозволяв робити. Нам його дуже не вистачає, – зізнався його старший за званням товариш по службі капітан Дмитро Дар'їн.

15 травня 2015 року Указом

Президента України № 270/2015 "Про відзначення державними нагородами України" за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені при захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі старшого сержанта Михайла Ілляшука нагороджено орденом "За мужність" III ступеня (посмертно).

**Ірина Баранова.
м.Володимир-Волинський.**

“Київський бронетанковий завод” осучаснить українську техніку

ДП “Київський бронетанковий завод”, що входить до складу ДК “Укроборонпром”, оснастить українську бронетехніку сучасним та необхідним для вітчизняних військових обладнанням. Відповідні переговори з компаніями-партнерами провело керівництво підприємства.

З турецькою компанією Aselsan обговорили можливість використання елементів оптико-електричного прицільного комплексу.

Із польською компанією PCO – технології виробництва та оснащення бронетанкової техніки оптичними пристроями. Також керівництво заводу присвятило низку зустрічей щодо поставки гідравлічних вузлів та агрегатів до бронетранспортера БТР-3Е1.

Як заявляв раніше заступник ге-

нерального директора з розвитку ДК “Укроборонпром” Артур Херувімов, за рік концерн зробив практично неможливе і підняв українську оборонну промисловість із руїн.

Сьогодні вітчизняний ОПК вже може задовольняти потреби української армії. Пріоритетом Концерну стає виробництво сучасної високотехнологічної зброї.

“Український щит” – надійний захист держави та нова концепція розвитку “Укроборонпрому”

Високотехнологічне виробництво, інвестиції в ОПК України та оснащення армії сучасними зразками озброєння – головні постулати нової концепції розвитку “Укроборонпрому”. “Український щит” – таку назву отримала програма, яку офіційно презентував Генеральний директор Концерну Роман Романов на міжнародному форумі “Реформа ДК “Укроборонпром” та нові можливості співробітництва” в стінах Концерну.

“За рік, після зіткнення з агресором, українська армія вийшла на якісно новий рівень. Підприємства Концерну почали працювати із новою силою та виготовляти новітні зразки озброєння. Ми не мусимо зупинятись. Саме для цього була розроблена концепція принципово нового розвитку для ОПК України”, – завив очільник Концерну.

За його словами, імпортозаміщення є одним із ключових завдань для “Укроборонпрому”. Генеральний директор зазначив, що все має вироблятися в Україні.

Також одним із ключових аспектів “Українського щиту” є оптимізація виробництва та збалансування продуктивних сил. Підприємства Концерну отримують високотехнологічне обладнання та зосередяться на виробництві сучасного озброєння та військової техніки за міжнародними стандартами.

“Нині вже розробляється законопроект, який дозволить “Укроборонпрому” створювати спільні підприємства із західними партнерами. Це дасть зелене світло

світовим компаніям напряму інвестувати в українську економіку та створить всі умови для стрімкого розвитку вітчизняного ОПК”, – повідомив Заступник генерального директора з розвитку Концерну Артур Херувімов.

Створення сприятливого інвестиційного клімату неможливе без твердих позицій на світовому ринку озброєння. За даними Стокгольмського міжнародного інституту досліджень проблем світу (SIPRI), Україна вже входить в 10-ку найбільших експортерів озброєння. Нині “Укроборонпром” отримав задачу від Президента України увійти в 5-ку світових експортерів ОБТ та намагається його виконати якнайшвидше.

“За останні 1,5 роки Україна зарекомендувала себе як надійний партнер на міжнародному ринку зброї. Нам вдалось налагодити контакти із більш ніж 90 країнами світу. Ми постійно співпрацюємо з провідними світовими компаніями – лідерами виробництва ОБТ”, – додав заступник генерального директора з зовнішньоекономічної діяльності “Укроборонпрому” Денис Гурак.

Продукція ШКЗ “Імпульс” – переможець конкурсу “100 кращих товарів України”

Казенне підприємство “Шосткинський казенний завод “Імпульс”, що входить до складу ДК “Укроборонпром”, дванадцятий раз поспіль стає переможцем Всеукраїнського конкурсу якості продукції – “100 кращих товарів України”. Це свідчить про здатність колективу підприємства стабільно виготовляти високоякісну продукцію.

Шосткинський завод визначено переможцем в номінації “Товари виробничо-технічного призначення”. До сотні кращих товарів України увійшли пристрої шпурові УНС-Ш, УНС-ШК неелектричної системи ініціювання “Імпульс” – засоби ініціювання вибуху, що застосовуються для видобутку руди підземним способом та при будівництві тунелів.

Продукція оцінюється незалежними експертами за багатьма критеріями. Це, зокрема, її якість, конкурентоспроможність та рівень стабільності показників якості; рівень споживчих властивостей; порівняння ціни та якості; наявність/відсутність претензій, рекламаций споживачів, контролюючих органів; задоволеність споживачів і закупівельних організацій; наявність сертифікованої системи управління, рівень експортних можливостей підприємства та інші.

Модернізована БМП-1: новий потужний двигун, підвищений бронезахист, бойовий модуль “Шквал”

Під час міжнародної виставки “Defense and security 2015” модернізована на ДП “Житомирський бронетанковий завод” БМП-1УМ викликала чималий інтерес іноземних фахівців. За словами начальника інженерного центру житомирського підприємства Сергія Громова, ще на етапі проектування модифікації БМП-1УМ були враховані всі недоліки її попередниці, виявлені в ході проведення АТО на сході України.

В новій модифікації БМП-1 зробили акцент на покращенні динамічних якостей, посиленні бронезахисту, підвищенні безпеки особового складу, збільшенні вогневої міцності, підвищенні маскувальних властивостей та інших важливих технічних характеристик машини в бою.

Так, двигун УТД-20 замінили на сучасніший український дизельний ЗТД-2 з турбонаддуванням. У порівнянні з УТД-20, вітчизняний двигун ЗТД-2 потужніший на 100 кінських сил. Після припинення виробничої кооперації з підприємствами Російської Федерації постало питання поставки запчастин до цієї бойової машини, адже їх запаси не безмежні. Тож фахівці житомирського заводу подумали, як досягти імпортонезалежності БМП-1УМ від російської “оборонки”. І багато вже зроблено.

Попрацювали житомиряни і над удосконаленням конструкції десантного відділення. Для покращення ергономіки десантне відділення зазнало перепланування, а його стелю було підвищено на 15 сантиметрів. Крім того, задні двері цього відсіку обладнали механі-

чним приводом. Це дозволяє десанту швидше залишати бойову машину в разі необхідності. Не менш важливою для десанту позитивною зміною в конструкції БМП-1УМ став вихлопний тракт. У звичайній модифікації він направлявся вгору. Це створювало демаскувальний ефект, адже дозволяло противнику виявляти машину на відстані. А ще завдавало неабиякого дискомфорту бійцям, які їхали на броні поряд із вихлопною трубою. Солдати були змушені дихати газами, їм в обличчя летіли бризки мастила.

В новій бойовій машині за допомогою двоконтурного дефлектора вихлопний тракт вдалося направити вниз і назад. Важливо, що така компоновка не позначається на ходових якостях машини.

У модернізованій бойовій машині змінено систему люків. Це дозволяє прикрити бронєю бійцям обслуговувати озброєння і замінювати протитанкові ракети на напрямних контейнерах. Також у машині реалізований проект аварійного повороту гармати назад. Для евакуації пораненого навідника-оператора тепер непотрі-

бно вилазити на броню. Це можна здійснити зсередини і перемістити потерпілого в десантний відділ. Велику увагу при модернізації машини приділено посиленню бронезахисту та її захищеності від ворожих тепловізорів. Так, на броньові листи переднього трансмісійного відділу нанесено спеціальну фарбу, яка на 30-40% знижує теплорозсіювання від корпусу машини, чим зменшує температурну різницю і ускладнює завдання ворожим тепловізорам. Окрім основного броньового захисту, на БМП-1УМ встановлено динамічну броню. А для підвищення безпеки особового складу додатково додано ще й арамідну підкладку, яка має товщину до 1,5 см у різних місцях. До речі, вона одна витримує пряме влучання кулею Б-32 (калібр 7,62 мм, бронебійно-

запалювальна).

Також у машині на 20 см збільшено поплавок. Завдяки цьому БМП-1УМ краще тримається на плаву. Крім того, він відіграє роль протикумулятивного розсіювального екрана при влученні в борт пострілу з РПГ-7. На модернізованій версії БМП встановлено значно потужніше озброєння. Тепер на ній є бойовий модуль “Шквал”: 30 мм гармата, ПКТ 7,62, гранатомет АГС-17 або КБА-117, дві протитанкові ракети “Бар’єр”. В перспективі на нього може встановлюватися польська система управління вогнем з тепловізором. Йдеться про оптоелектронний комплект з камерою KLW-1 “Астерія”. До речі, боєкомплект ракет збільшено – 2 готові до бою, ще 4 знаходяться в боєукладці. В попередній модифікації

модуля їх було тільки чотири. Ще один важливий нюанс модернізації БМП – якщо в машині розрядився акумулятор або виведена з ладу проводка, передбачений механічний спуск гармати. Тобто екіпаж зможе продовжувати вести вогонь.

Також на БМП-1УМ встановлено модернізований приціл командира ТКН-3Б з високочутливими камерами, який не боїться засвічення від спалахів вночі. Він має можливість зміни фокусної відстані, кілька режимів роботи залежно від освітлення. Житомирським заводчанам вдалося досягти трансформації зображення на відеомонітори сусідніх машин. Це дуже важливо під час передачі оперативної інформації, адже непотрібно передавати координати і пояснювати, яка ціль перебуває в полі зору. Крім того, за потреби зображення може ретранслюватися далі по командних ланках.

Також модернізований приціл дозволяє зберігати інформацію для подальшого відтворення і фактично перетворюється на таку собі “чорну скриньку” бойової машини, як у літаках. А встановлена на машині навігаційна апаратура дозволяє здійснювати орієнтування на місцевості та бачити своїх сусідів з прив’язкою до карти.

Бойова машина піхоти – звичайно, не танк, але за своїми ТТХ модернізована БМП-1УМ значно краща за БМП-2.

Командири з'єднань Збройних Сил України вдосконалюють взаємодію з журналістами

Цього тижня в рамках спільного проекту Координатора проектів ОБСЄ в Україні та Міністерства оборони України "Сприяння конфліктно-сенситивної журналістики в Україні" у Вінниці відбувся тренінг з командирами бригад Збройних Сил України щодо взаємодії з представниками засобів масової інформації.

У рамках цього заходу українські та іноземні фахівці акцентували увагу присутніх на важливих аспектах роботи командирів з'єднань українського війська з представниками засобів масової інформації, зокрема в зоні проведення антитерористичної операції на сході України.

Керівник Центральної телерадіостудії Міністерства оборони України майор Яна Холодна зауважила, що в умовах, коли проти українського війська та держави ведеться інформаційна війна, необхідно переосмислити роль і місце вітчизняних ЗМІ та журналістів у протидії цим намаганням.

– Зараз військовим варто сприймати журналістів як союзників, які допомагають боротись з ворогом, – зауважила майор Яна Холодна.

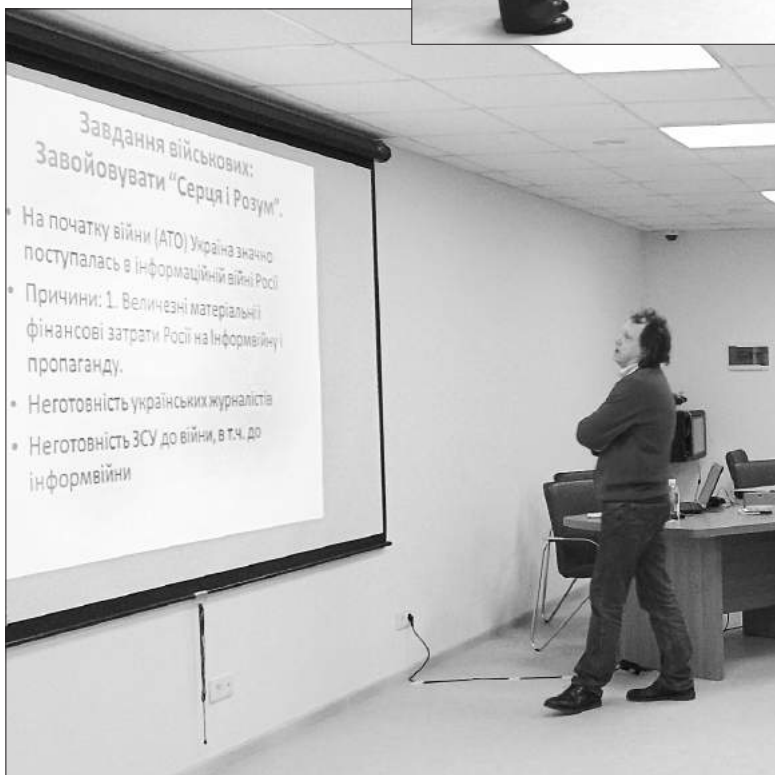
Під час тренінгу медіа-юрист Олександр Бурмагін ознайомив військових із нормативно-правовою базою, яка регулює роботу журналістів у зоні бойових дій. Крім того, він надав поради командирам, як будувати стосунки з журналістами, аби не допускати конфліктних ситуацій.

У свою чергу, тележурналіст, телевізійний продюсер агентства Reuters в Україні Сергій Каразій наголосив на необхідності співпраці військових і журналістів, адже така спільна робота дозволить запобігати можливому спотворенню та викривленню інформації, яку оприлюднює журналіст. Та, водночас, залучив аудиторію до дискусії на тему: "Чому військовим потрібні журналісти". Варто зауважити, що такий вид тренінгів проводиться вперше для командирів з'єднань ЗС України, тому питання викликало жваві обговорення.

Присутній на тренінгу Альфре-

до Крокко, представник Центру стратегічних комунікацій НАТО, який функціонує в Ризі, ознайомив командирів частин з практикою роботи зі ЗМІ під час військових операцій НАТО. Зокрема, пан Крокко зазначив, що в СтратКомі аналізують кризу в Україні і те, як північний сусід України використовує інформаційну війну для досягнення своїх цілей. На його переконання, варто дещо змінити менталітет військовослужбовців ЗС України у сфері, що стосується роботи з медіа.

– Військові повинні навчитися довіряти журналістам, і навпаки.

В умовах сьогодення інформація є частиною бою, частиною конф-

лікту. І тому ми зараз аналізуємо ситуацію, яка склалася з ісламсь-

кою державою, а саме як терористи використовують соціальні медіа в ролі зброї, – зазначив експерт.

Також, в своїй презентації пан Крокко надав присутнім командирам рекомендації щодо підготовки та ведення інтерв'ю з представниками медіа. Це питання викликало неабияке зацікавлення в офіцерів. До того ж, гість порадив командирам, як правильно реагувати на те чи інше запитання від журналіста.

– Коли ви спілкуєтеся з журналістами, не турбуйтеся про безпеку – вся інформація вже є в інтернеті. Новини про частину потрібно надавати так чи інакше – добрі вони чи погані, – запевнив Альфредо Крокко.

Насамкінець присутнім показали робочий варіант відеоролика до дня ЗС України та наголосили на необхідності тісної співпраці командирів і журналістів у створенні такого контенту.

– Саме завдяки цим роликам уявлення про нашу армію може змінитися у свідомості навіть тих

людей, які знаходяться на окупованих територіях, – запевнила майор Яна Холодна.

Тренінг викликав велику зацікавленість у присутніх, про що свідчила емоційна дискусія та численні запитання до експертів. На думку командира бригади полковника Олега Нечипорука, такі тренінги необхідні, адже подекуди військові не вміють спілкуватися з журналістами та бояться відеокамери.

– Командири навчені воювати, але інколи не вміють спілкуватися з пресою. Я переконаний, що у бригаді повинен бути прес-секретар, який буде знати законодавчу базу і зможе на рівних спілкуватися з журналістами, – зауважив офіцер.

За словами організаторів, наступний тренінг для командирів з'єднань Збройних Сил України відбудеться вже цього тижня в Одесі, а пізніше – в Маріуполі та Краматорську.

Ярослава Зоріна.
"Крила України".
Олександр Холява.
Фото Ярослави Зоріної

Учасникам АТО вручили дозволи на відведення земельних наділів

У Василькові у переддень Дня Збройних Сил України учасникам антитерористичної операції вручили дозволи на відведення земельних наділів у власність. Захід відбувся за участі міського голови Володимира Сабадаша, голови Васильківської районної державної адміністрації Владислава Одинця та голови Васильківської районної ради Наталії Баласинович.

На заході були присутні рідні та близькі загиблих героїв, демобілізовані та кадрові військовослужбовці, жінки та матері бійців, які мають статус учасника бойових дій і продовжують зі зброєю в руках боронити нашу державу.

Представники громадської організації "Спілка учасників бойових дій та АТО Васильківщини", які були присутні на врученні, запросили учасників антитерористичної операції до плідної співпраці та обговорили найбільш актуальні питання сьогодення.

Поспілкуватись з воїнами на зустріч прибули представники спільноти "Трансформація" – Наталія Теслюк, Віктор Паджакідзе, Алла Державіна та Євгеній Білоножко. Вони пройшли навчання у відомого американського психолога, одного із засновників напрямку НЛП (нейролінгвістичне програмування психіки) в психології Френка Пьюселіка. Саме він проводить

в Україні тренінги із запобігання та лікування посттравматичної стресової реакції для психологів, волонтерів, військових капеланів, комбатантів, соціальних та медичних працівників.

Психологи розповіли бійцям про створення у Василькові реабілітаційного центру, який має ефективно функціонувати задля надання соціально-психологічної та медичної допомоги всім учасникам АТО, а також членам їхніх сімей. Вони зазначили, що реабілітація має важливе значення не тільки для самих вояків, а й для всього суспільства.

На завершення зустрічі Васильківський міський голова Володимир Сабадаш подякував усім присутнім захисникам України за патріотизм і любов до рідної землі та запевнив, що і в подальшому буде всебічно сприяти воїнам у вирішенні питань соціального захисту

Любов Киналь. м.Васильків.

Бригада тактичної авіації винищувальної, де командиром полковник Сергій Ялишев, напередодні Дня Збройних Сил України відзначила свій черговий, сімдесят четвертий рік народження.

Ця дата у нинішньому році стала однією з особливих для кожного воїна-авіатора частини, виходячи з багатьох факторів. Зокрема, через органічне поєднання славетних бойових традицій минулого із героїкою сьогодення. Тому підтвердження – події на сході України, які стали головним іспитом для захисників неба на мужність, витривалість та професіоналізм. Попри усі намагання російського керівництва спровокувати подальший розвиток військового протистояння повітряні рубежі держави залишаються недоторканими. Не в останню чергу завдяки тому, що Миргородська авіаційна бригада сьогодні за будь-яких обставин спроможна виконати завдання за призначенням.

Функція захисту повітряних кордонів України на частину була покладена у січні 1993 року, коли особовий склад склав присягу на вірність народу України. Але історичний шлях авіаційної бригади поринає у місто Красноводськ, де у листопаді 1941 року був сформований 659-й винищувальний авіаполк. За роки Великої Вітчизняної війни льотчиками полку було здійснено 9960 бойових вильотів з нальотом 10541 година, знешкоджено 417 ворожих літаків та 838 одиниць бойової техніки. Близько трьохсот воїнів-авіаторів були відзначені державними нагородами. А льотчики капітани С.Фролов, В. Павловський та лейтенант П.Димченко були удостоєні високого звання Героя Радянського Союзу. Тисячами кілометрів вимірюється бойовий шлях звитяжців неба, десятками типів освоєних літаків від біплана І-15 біс до сучасного винищувача Су-27. Ордени Кутузова третього ступеня, Бойового Червоного Прапора та румунський орден "Захист Республіки" третього ступеня прикрасили Бойовий Прапор частини як свідчення мужності та відваги на фронтах боротьби з німецько-фашистськими загарбниками. Тому не дивно, що бойові традиції частини лягли найперше в основу виховання усіх прийдешніх поколінь військових авіаторів. І саме з музею бойової слави авіаційної бригади починається становлення кожного новоприбулого військовослужбовця. Це – перше джерело, з якого черпають молоді пілоти та наземні фахівці насаду на сумлінне оволодіння спеціальністю, головний показник тієї наступності поколінь, яка в усі роки стверджує принципи відповідальності за доручену справу і високі загальнолюдські якості.

"Щоб плід на дереві вдався соковитим та привабливим, мало лише міцного стовбура та глибокого коріння. Його треба ще й рясно підживлювати". Цю народну мудрість у частині в усі роки вважають аксіомою у становленні та підготовці фахівців усіх напрямків. Адже марним буде бажання молодого пілота стати асом, якщо воно не буде доповнене не тільки особистою кропіткою працею, але й допомогою досвідчених товаришів. Саме тому за останній рік чисельний склад

дступного ворога. Саме тому кожен навчальний виліт у частині, особливо у теперішній час, проходить як бойовий. Передова для кожного захисника Вітчизни проходить через свідомість та відповідальність за доручену справу. Хоча ззовні впадає в око звичайна, на перший погляд, буденність: робота на авіаційній та наземній техніці, обслуговування інфраструктури аеродрому та засобів зв'язку, складання карт та таблиць польотів, чергові льотні зміни... Але за цим – сумлінна та самовіддана праця і доля сотень патріотів, справжніх знавців своєї справи.

– Нинішнє свято ми, як би то не було, відзначаємо з надією та вірою у майбутнє, – зазначив командир авіаційної бригади полковник Сергій Ялишев. – Кожен з військовослужбовців частини сьогодні, без перебільшення, є взірцем у виконанні своїх службових обов'язків, здобутки та негаразди ми ділимо порівну на кожного. Це допомагає і досвідченим фахів-

Міць та бойовий гарт перевірено часом

бригади поповнився пілотами-асами, які призвались із запасу у ролі інструкторів.

"Знаєш сам – навчи інших" – залізне правило наставництва у частині в усі роки створює дух колективізму та взаємодопомоги, дає поштовх до пошуку нових рішень у досягненні високих кінцевих результатів. І це не просто слова. Тому є історичне підтвердження. Саме за рахунок високої майстерності та вишколу особовий склад частини неодноразово був залучений до найвідповідальніших заходів за участю Повітряних Сил, зокрема у 1995 – 2002 роках – у міжнародних авіашоу та

повітряних парадах у Словаччині, Чехії, Великобританії, Росії, Туреччині, Угорщині, Румунії та Австрії. У червні 1998 року вперше літак зі складу 831-го вап здійснив переліт з Європи до Північної Америки. А підполковник Федір Тишук у червні та вересні 2004 року посів перші місця на міжнародних авіаційних салонах у Словаччині та Чехії в номінації "Кращий повітряний показ". Високий рівень професіоналізму та відповідальності особовий склад продемонстрував у 2011 році під час перших за усю історію держави спільних українсько-польсько-американських навчань "Безпеч-

не небо-2011", практичних вильотів у ході Євро-2012, навчань "Чумацький шлях-2013" та інших відповідальних заходів наступних років.

Кригою суму та чорним попелом розчарувань у минулих стереотипах "братерства" та "єдності великих слов'янських націй" пройшли через серце кожного військовослужбовця частини події анексії російськими окупантами Криму та страшна правда воєнних подій на сході України. Але загальна біда ще більше згуртувала воїнів-авіаторів у їхньому прагненні виконати свій громадянський та військовий обов'язок і перемогти пі-

цям, і молодому поповненню відчувати своє призначення у великій справі захисту України. Час випробувань частини проходить з гідністю. Наша повсякденна праця високо оцінена вищим командуванням Повітряних Сил ЗС України. Ми маємо високий рівень довіри у суспільства, постійно відчуваємо підтримку пересічних громадян. Усе це дає надію на те, що до літопису Великої Перемоги у числі багатьох інших героїв буде закарбовано й ім'я нашої авіаційної бригади.

Володимир Лазарєв.
"Крила України".
Фото автора.

Сучасні зенітні ракетні війська: бойова та технічна готовність, професіоналізм та відповідальність

На базі навчально-тренувального центру Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується на Київщині, завершилися збори з командирами батарея, дивізіонів військових частин зенітних ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України. Захід пройшов під загальним керівництвом начальника зенітних ракетних військ Командування Повітряних Сил ЗС України генерал-майора Дмитра Карпенка.

Темою зустрічі стало відпрацювання порядку виконання командирами зенітних ракетних військ Повітряних Сил ЗС України обов'язків з організації підготовки, бойового застосування та життєдіяльності підпорядкованого підрозділу в умовах особливого періоду та під час виконання завдань у ході проведення антитерористичної операції.

Під час спілкування учасники обмінялись досвідом, набутим

при відмобілізуванні військових частин у ході проведення антитерористичної операції, а також виробили пропозиції щодо змін у підготовці підрозділів ланок "дивізіон", "батарея" та тактиці ведення бойових дій.

– Бойова та технічна готовність, натренованість та професіоналізм особового складу, мобільність та відповідальність – це критерії, без яких не може бути сучасних зенітних ракетних військ,

– звертаючись до офіцерів, зазначив генерал-майор Дмитро Карпенко.

За результатами та підбитими підсумками зборів можна стверджувати, що мети досягнуто, а добре підготовлена навчальна матеріально-технічна база дозволила провести як теоретичні, так і практичні заняття на найвищому рівні.

**Любов Киналь,
м.Васильків.**

3 керівним складом РТВ провели масштабні навчання

Закінчення. Початок на 1 стор.

Також полковник поставив у приклад командирів Львівської, Васильківської та Харківської бригад, які зразково обладнали бані, душ та їдальню для особового складу в зоні АТО. "Не кожен господар в селі та місті похизується таким надбанням", – зазначив полковник С.Вишневецький.

Після виступу начальника РТВ офіцери мали змогу побачити удосконалене обладнання елементів бойового порядку радіотехнічного підрозділу з урахуванням досвіду участі в АТО. А також ознайомитися з рекомендаціями щодо організації місць розміщення особового складу та його харчування, порядку охорони і оборони позицій.

Наступним етапом зборів було моделювання ситуації щодо дій особового складу в умовах можливого застосування ДРГ. Представник інженерної служби однієї з радіотехнічних частин наочно познайомив присутніх з особливостями використання вибухових та невибухових загороджень і, звичайно ж, – порядком подолання замінованих ділянок місцевості.

Щодо технічної підготовки, то тут командири ознайомилися з особливостями застосування нових та модернізованих зразків радіолокаційних станцій під час ведення радіолокаційної розвідки – РЛС 35Д6М та П-18 "Малахіт".

Наступного дня у присутніх бу-

мали позиції частини в Авдіївці. Попри шквальні обстріли зі сторони ворога ніхто з них не покинув місце служби. А минулорічний марш на 1500 кілометрів за 4 дні, який здійснив радіотехнічний взвод зі зброєю, боеприпасами та боекомплектами із заходу на схід України, і досі є прикладом для інших.

Проте, як зазначив начальник РТВ, наразі існує і величезна проблема – особовий склад вмить стріляти тільки з автомата і пістолета. "Ні з ПЗРК, ні з ЗУ, я вже навіть не кажу про снайперські гвинтівки. Благо, бійці, що обороняли Донецький аеропорт, прийшли

нам на допомогу і навчили хлопців стріляти з різних видів зброї. Офіцери, прапорщики і контрактники повинні вмить стріляти з усіх видів зброї, а не тільки з пістоло-

вих дій.

Наразі в зоні АТО продовжують виконувати завдання окремі радіолокаційні роти та взводи. Також, у зоні проведення АТО

та і автомата", – констатував полковник Сергій Вишневецький.

Також, за результатами дій радіотехнічних підрозділів на сході країни, було визначено проблемні аспекти забезпечення функціонування підсистеми управління в АТО. Це, насамперед, відсутність мобільності та спроможності до стрімкого відновлення. Погодьтеся, цей аспект надзвичайно важливий в умовах реальних бойо-

знаходяться ремонтні бригади, що вчасно реагують та виїжджають ремонтувати ушкоджену техніку. До того ж, під час АТО впроваджено допоміжну автоматизовану систему збору та обробки радіолокаційної інформації "Віраж", за допомогою якої ці процеси виходять на якісно новий рівень.

**Ярослава Зоріна. "Крила України".
Фото автора.**

ла можливість на практиці вдосконалити навички у наданні медичної допомоги потерпілим та пораненим за різних умов обстановки. Доцільними були і запропоновані методи надання невідкладної першої психологічної допомоги. Для цього тут знаходився пересувний причеп морально-психологічного забезпечення.

Всі перераховані вище елементи підготовки радіотехнічних підрозділів взяті з практики участі військових в АТО, адже починаючи з березня минулого року і закінчуючи сьогоднішнім підрозділи та частини РТВ безпосередньо залучені до протидії російському агресору. Чого тільки варті солдати строкової служби родом з Донецька, які так самовіддано три-

Про патріотизм – з вуст опалених війною

Гарною традицією в нашій країні протягом багатьох років було запрошення на різноманітні зустрічі ветеранів Другої світової війни – Солдатів Перемоги, які у буремні 40-і роки зламали хребет фашизму й нацизму. Сьогодні в живих з них залишилися одиниці, втім, запрошують туди вже ветеранів зовсім іншої війни.

На жаль, ось уже двадцять другий місяць поспіль у нашій країні триває інша – також неоголошена війна. Війна, підступно розпочата проти України сусідньою Росією. Війна, яка вже має безліч своїх відомих героїв та Невідомих Солдатів, полеглих в ім'я Незалежності України, й тих, хто продовжує боронити рідну землю зі зброєю в руках на буремному сході. Ця війна стала поштовхом до небувалого сплеску патріотизму в Україні. Професійне свято українських військових, День Збройних Сил, яке приживалося в нашому суспільстві досить повільно і зводилося здебільшого до традиційних привітань чоловіків жінками, тепер для кожного українця стало справжнім святом. Мабуть, не меншим, ніж завжди було 9 травня. І, як колись на зустрічі з дітьми й молоддю запрошувалися ті, хто форсував Дніпро й брав Берлін, сьогодні з не меншою повагою зустрічають героїв Донецького аеропорту та Дебальцева, тих, хто вижив під Іловайськом та мисив багнуку в приазовських степах...

Бібліотека-філія №8 Вінницької центральної бібліотечної системи завжди приділяла велику увагу роботі з читачами, а надто – з юними шанувальниками її Величності Книги. Тому періодично у стінах бібліотеки відбуваються зустрічі з цікавими особистостями. Це, зокрема, ветерани Другої світової війни, війни в Афганістані, воїни-миротворці, а віднедавна – й учасники антитерористичної операції у Донецькій та Луганській областях.

Незадовго до святкування Дня Збройних

Сил України у стінах закладу, в рамках роботи клубу "Бібліотечне коло", відбулася зустріч учнів 7 класу школи-гімназії №6 міста Вінниці з учасниками бойових дій у зоні антитерористичної операції, військовослужбовцями Повітряних Сил Збройних Сил України, про яких, до речі, наша газета вже розповідала своїм читачам. Це – заступник командира однієї з військових частин Вінницького гарнізону з виховної роботи підполковник Олег Климбовський та офіцер відділу управління електрогазової та автобронетанкової техніки логістики Командування Повітряних Сил підполковник Сергій Мартинюк. Перший із них побував у зоні АТО чотири рази – від декількох тижнів до декількох місяців, був поранений та нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня. В АТО офіцер відряджався і на пошуки збитого проросійськими терористами українського літака Ан-30Б, і як військовий психолог, а у різних ротаціях зведеного загону Повітряних Сил був і командиром групи, і заступником командира загону з виховної роботи. Другий офіцер у зоні проведення АТО був один раз – у третій ротації

цього загону, відомого як "Дика качка" або "Зеніт". Натомість у довоєнному службовому житті підполковника була участь у миротворчих операціях ООН в Конго та Ліберії, тож досвіду офіцерові також не бракувало. Проте і один, й інші офіцери-авіатори на охопленому війною Донбасі здобували новий для себе досвід, адже виконували не властиві їм функції, ведучи наземні бойові дії. Так, основною зброєю підполковника Олега Климбовського з позивним "Клим" у найважчій та найкритичнішій для нього, третій ротації, були автомат і гранатомет. Ну, а підполковник Сергій Мартинюк, або "Механік", воював на танку, який сам же й відремонтував.

Про війну й справжніх патріотів України й розповідали мужні воїни дітям. Вони ділилися з учнями спогадами і своїм прикладом показали, що не лише словами можна лю-

бити свою Батьківщину, але й вчинками доводити це.

Хвилиною мовчання присутні на заході вшанували пам'ять героїв Небесної Сотні та бійців, які загинули у зоні проведення АТО.

Для гостей заходу та усіх присутніх у подарунок пролунала інструментальна композиція у виконанні учениці Вінницької дитячої школи мистецтв "Вишенька" Софії Яковиченко. До речі, Софійка – донька учасника АТО, який і сьогодні захищає східні рубежі України. Сестри Діана Бродецька й Тетяна Гончар виконали вокальну композицію "Нашим героям". Виступив перед присутніми й інший постійний читач бібліотеки, Олексій Кирилук, який виконав пісню "Україно моя".

На завершення зустрічі школярі побажали захисникам України здоров'я, удачі, ща-

стя та мирного неба над головою. А завідувачка бібліотеки-філії Світлана Поплавська висловила переконання в тому, що подібні заходи допоможуть дітям на прикладі своїх краян побачити, що "патріот" – це не просто слово.

Олексій Тригуб.
"Крила України".
Фото автора.

"Євроклініка" як імпульс професійного зростання

Нові оглядові кімнати, переобладнана ЛОР-операційна та комфортні госпітальні палати – так зараз виглядає клініка отоларингології та офтальмології Військово-медичного клінічного центру Північного регіону (ВМКЦ ПнР). Днями у цьому медичному підрозділі завершено капітальний ремонт в усіх приміщеннях та оновлено лікувальну базу.

За словами начальника клініки полковника медичної служби Олексія Фураєва, за останні півтора року його військове господарство змінилося у кращу сторону. Необхідні на модернізацію клініки кошти у розмірі 2 мільйонів гривень надійшли з оборонного бюджету та від благодійних організацій. А одночасно зі зміною зовнішнього вигляду перед військово-

вими офтальмологами та ЛОР-лікарями відкрилися й нові обрії лікування пацієнтів.

– Завдяки новій закордонній апаратурі наші офтальмологи удвічі скоротили час, відведений для обстеження поранених бійців, та втричі зменшили загальний курс їхнього лікування. ЛОР-лікарі можуть похвалитися покращанням якості проведення операцій, –

розповів полковник медичної служби Олексій Фураєв.

І насправді, нинішні розширені можливості вражають фахівців у цій галузі охорони здоров'я. Так, одночасно там можуть знаходитися до 30 пацієнтів на стаціонарному лікуванні, і ще стільки ж – перебувати на денній формі лікування. Та головне, що більшість офіцерів здобули безцінний досвід роботи з пораненими у зоні проведення антитерористичної операції. Нові специфічні знання вони активно застосовують тепер й у мирному Харкові.

В числі військових професіоналів – начальник відділення офтальмології підполковник медичної

служби Федір Рудковський, який на Донбасі провів декілька місяців і за свою ратну працю нагороджений двома відомчими відзнаками.

– Як не дивно, перебування на війні дало певний імпульс для подальшого мого розвитку як лікаря. Приміром, зараз я опановую новітні методи виявлення та лікування хвороб очей. Також нещодавно сів за написання кандидатської дисертації за підсумками бойового відрядження. У Донецькій області, рятуючи наших бійців, я зрозумів справжню ціну миру та важливість роботи військових ескулапів, – зауважив підполковник медичної служби Федір Рудковський.

Говорячи про надходження до військово-медичної установи нового обладнання й ліків, не можна не відзначити той факт, що у 2014-2015 роках Військово-медичний клінічний центр Північного регіону придбав медичної апаратури та фармацевтичних засобів на загальну суму близько 12 мільйонів гривень. Дві третини від цих коштів надійшло від благодійних фондів, закордонних неурядових організацій та просто не байдужих до долі учасників АТО громадян.

– За час проведення АТО до Харкова надійшло близько 13000 осіб із пораненнями, бойовими травмами чи гострими захворюваннями. 1500 з них отримали необхідну допомогу саме у наших військових ЛОР-лікарів та офтальмологів. При цьому відсоток важкопоранених у цьому медпідрозділі – найвищий. Отже, працювати їм у операційних довелося набагато більше, ніж колегам із інших відділень, – зауважив начальник ВМКЦ ПнР полковник медичної служби Віктор Поліщук.

Після введення в дію оновленої клініки отоларингології та офтальмології за нею одразу ж закріпилася неформальна назва "євроклініка". Цей вихід військових лікарів на більш високий рівень надання медичних послуг підштовхує колег із інших клінік та центрів до подальшого вдосконалення своїх можливостей і професіоналізму.

Дмитро Горбунов. м.Харків.

“Ніколи не думав, що мої знання знадобляться в Україні”

Такими словами розпочав тренінг на тему “Вплив мін і вибухонебезпечних залишків війни” для групи цивільно-військового співробітництва у секторі “М” та працівників ДСНС України у Донецькій області інструктор з інформування про мінну небезпеку Олександр Лобов.

Народившись у Кам'янці-Подільському, Олександр завжди захоплювався військовими. А коли його старший брат вступив до Кам'янець-Подільського військово-інженерного інституту, питання вибору професії уже не стояло. Що спонукало обрати спеціалізацію сапера, чоловік й до сьогодні не розуміє, та це виявилось саме те, до чого лежить душа. Шлях від курсанта до підполковника був сповнений перипетіями, але він завжди намагався добре робити свою справу, розуміти кожного підлеглого. Доля підкинула шанс навчатись в Америці, пізніше очолив управління миротворчих операцій Генерального штабу Міністерства оборони України. А потім став співробітником “Укроборонпрому”. У лавах цієї структури довелося реалізувати імідж-проекти з розмінування у Північному Судані, Ефіопії, Еритреї та інших країнах світу, де люди щоденно стикаються з цією проблемою.

Спираючись на свій досвід, Олександр разом із однокумцями намагається донести до жителів прифронтової зони проведення АТО, як саме потрібно себе поводити поряд з мінними полями та у випадку виявлення вибухонебезпечних залишків війни. Завдяки Данській групі з розмінування, Данській раді у справах біженців та Міністерству оборони України були розроблені

презентаційні матеріали для проведення занять як із силовиками, так і з цивільним населенням різних вікових груп. Залежно від цільової аудиторії використовуються й різні презентації.

Під час подібних тренінгів готуються тренери, які б могли доступно і цікаво розповісти і малечі, і школярам, і дорослим правила поведінки у безпосередній близькості до мінних полів та боєприпасів, які не підірвались. Аби лекції з протимінної безпеки не були формальними, Олександр залучив до створення презентацій не тільки свій досвід, знання вузькопрофільних спеціалістів але й знання психологів та умінь художників. Тепер він точно знає, що увагу дошкільнят і дітей молодшої школи можна тримати лише 15-20 хвилин. Саме тому для них вигадана і намальована казка про хлопчика, який через свою неслухняність потрапив у біду, підірвавшись на міні. І лише завдяки правильним діям своєї сестрички Катрусі залишився живим.

А от з підлітками потрібно розмовляти як з дорослими, не приховувати усі небезпеки неправильного поводження із мінами та боєприпасами, що не розірва-

лись. І, найголовніше, не можна давати підліткам у руки зразки мін та снарядів. Адже потім дуже важко пояснити, що саме цього торкатись не можна, що за межами аудиторії ці предмети є небезпечними і можуть призвести до летальних наслідків. Навіть під час лекцій перед великою кількістю цивільного, не завжди доброзичливого, населення Олександр намагається переконати і навчити аудиторію, що можна, а

чого не слід робити у небезпечній ситуації.

– Люди мають навчитись жити з цією проблемою, розуміти усі її аспекти, – розповідає інструктор з протимінної безпеки. – На жаль, ця проблема – не на один, навіть не на два і не на десять років. Зміняться покоління, поки ця територія буде звільнена від вибухонебезпечних боєприпа-

постраждає, і хто саме несе за це відповідальність, ми не знаємо. І до кого висувати претензії від постраждалих, не відомо. На мою думку, зрушити це питання з мертвої точки можна, лише створивши Національне бюро з протимінної діяльності, яке буде координатором між усіма як державними, так і недержавними структурами. Це забезпечить якісне розмінування території нашої країни.

Після закінчення тренінгу група цивільно-військового співробітництва сектору “М” завітала до учнів десятих класів ЗОШ №3 м. Маріуполя, аби розповісти їм про правила протимінної безпеки. Лекцію для школярів провів офіцер інформаційно-аналітичної групи об'єднаного центру ЦВС Сергій Кириченко. Старшокласники уважно слухали, а потім досить активно обговорювали почуте. Отримана інформація стала відкриттям для багатьох із них. Те, що, виявляється, не можна бігти на допомогу людині, яка підірвалася на мінному полі, знали лише одиниці, а питання про те, куди звертатись за допомогою у такій ситуації, залишилось без відповіді. Однак діти чітко розповіли, як виглядають міни та снаряди, які не розірвались, та поділились тим, що добре можуть на слух

розрізнити, який летить снаряд. Особливий захват у молоді викликала можливість приміряти бронежилет та каску і потримати в руках справжню зброю. Навзаєм школярі подарували представникам групи ЦВС малюнки і попросили не забувати про них та частіше приходити в гості. Також досить жвавим було обговорення лекції і під час інформаційно-методичного семінару “Стан, тенденції, шляхи розвитку шкільних музеїв” у місцевому Будинку культури. Представники шкіл м.Маріуполя почули і наочно побачили, якої шкоди може завдати необережне поводження з мінами та снарядами, які не розірвались, дізналися, як навчити учнів мінній безпеці і на що варто звернути їхню увагу.

Наталія Ярмілко.

США нададуть військову допомогу Україні

Президент США Барак Обама підписав законопроект, що передбачає надання військової допомоги Україні у розмірі \$300 млн з метою зміцнення її Збройних Сил.

Програма, що передбачає відправку сучасних американських озброєнь Україні та підготовку її Збройних Сил, міститься в законопроекті про національну оборону, який раніше був схвалений обома палатами Конгресу.

У 300-мільйонний пакет допомоги включені також 50 мільйонів доларів, що виділяються на летальну зброю типу ПТКР, міномети, гранатомети, стрілецьку зброю та боеприпаси. Втім, цей пункт має лише рекомендаційний характер. Відтак, його реалізація визначатиметься додатковими рішеннями президента США.

Варто зазначити, що Конгрес і раніше цього року голосував за надання військової допомоги Україні, проте Барак Обама наклав вето на початковий законопроект з оборонної політики через розбіжності за іншими статтями витрат.

Парламент Болгарії таки ратифікував угоду про ремонт МіГ-29 в Польщі

Незважаючи на погрози російської РЛК "МіГ" призупинити обслуговування болгарських літаків МіГ-29 внаслідок прийняття рішення стосовно виконання ремонту болгарських авіадвигунів на польських підприємствах, парламент Болгарії таки ратифікував угоду із Польщею.

Під час дебатов, що тривали в парламенті близько двох годин, більшість законодавців підтримали ініціативу міністерства оборони. У виступах з парламентської трибуни підкреслювалося, що передусім йдеться про геостратегічний вибір Болгарії як члена НАТО та ЄС.

При цьому аргументи опозиційних партій про те, що Болгарія втратить гарантії виробника літака, були відкинуті. Також під час голосування болгарські депутати вирішили зберегти в таємниці деталі міжурядової болгаро-польської угоди щодо ремонту МіГ-29. Варто зазначити, що мотивацією у рішенні на користь польських авіаремонтників була не лише політична сторона та геостратегічний вибір Болгарії. Як заявив Міністр

оборони Болгарії Микола Ненчев, не менш важливою стороною у виборі підрядника була й суто економічна складова. Адже Польща зголосилася провести ремонт літаків МіГ на більш вигідних умовах, ніж це пропонували виконати росіяни. Він не назвав конкретних цифр, але підкреслив, що "вартість ремонту буде набагато нижчою, ніж запропонована Росією. Угода вельми вигідна".

Як вже повідомляли "Крила України", 22 жовтня уряди Польщі та Болгарії уклали угоду щодо ремонту болгарських літаків МіГ-29. Відповідно до даних із відкритих джерел, на озброєнні ВПС Болгарії перебувають 15 винищувачів МіГ-29, три із яких у модифікації УБ.

Литва зміцнює систему ППО

Радіолокаційні станції великого радіусу дії будуть побудовані в найближчі роки. Про це днями заявила президент Литви Даля Грібаускайте в рамках проведення церемонії закладення першого каменю об'єкта. Нова РЛС покликана посилити систему контролю і спостереження за національним повітряним простором, а також забезпечити захисту східного кордону Альянсу в цілому.

Загалом, з метою зміцнення системи ППО литовська армія планує оновити три пости управління зі спостереження і контролю повітряного простору. При цьому, як підкреслюють у литовському міністерстві оборони, оновлення торкнуться не лише інфраструктури об'єктів, а й самих РЛС. Усі застарілі станції радянського виробництва замінять новими зразками виробництва країни НАТО. Вони мають забезпечити безперервне спостереження і контроль за повітряним простором, підвищити рівень реагування на порушення повітряного простору. Крім того, нова система гарантуватиме безпечність виконання місії НАТО (так званої місії "повітряної поліції") на території країни, що проводиться на території країн Балтії з 2004 року.

Як зазначають у міністерстві оборони Литви, будівельні роботи на двох об'єктах планують повністю завершити вже цього року. Повної ж готовності об'єкти досягнуть за три роки. Будівництво третього радіолокаційного посту розпочнуть дещо пізніше.

Москва припинить військово-технічне співробітництво з Анкарою

За останні кілька років Росія таки спромоглася зіпсувати стосунки практично з усіма сусідніми країнами та ключовими зовнішніми партнерами. Спочатку це була Грузія, потім Україна та, як наслідок, США і ЄС та країни НАТО.

Віднедавна до цього переліку увійшла й низка азіатських країн через втручання РФ у сирійський конфлікт. А минулого тижня – й Туреччина, яка попри членство в НАТО у відносинах із Москвою ще зберігала відносно нормальні стосунки.

Після збиття винищувачами ВПС російського бомбардувальника Су-24, що порушив турецький повітряний простір минулого вівторка, російсько-турецькі відносини продовжують загострюватися попри спроби третіх сторін загасити конфлікт. Наприкінці минулого тижня Москва ввела санкції економічного характеру проти Туреччини, оперативно посилила сирійський контингент зенітно-ракетними комплексами С-400, припиняє (принаймні зі слів окремих російських політиків) будь-які військово-політичні контакти, і, навіть, традиційно вустах Жириновського, з'являються погрози ядерною дубинкою. Паралельно у російських засобах масової інформації проводиться цілеспрямована антитурецька кампанія, посилюється контроль щодо забезпечення транспортної безпеки аква-

торій морських портів в азово-чорноморському басейні.

Крім того, як повідомив глава комітету Держдуми РФ з оборони адмірал Володимир Комоедов, росіяни призупинили участь флоту в навчаннях BLACKSEAFOR та відкликали із Туреччини представника російського ВМФ, що займався координацією дій Чор-

номорського флоту і турецьких ВМС. Ставиться питання й щодо можливого відкликання військового аташе з питань оборони та аташе сухопутних військ РФ.

Тим часом Туреччина також реалізовує низку упереджувальних кроків: здійснює перекидання сил бронетанкової бригади до сирійського кордону, там же розгортає новітні комплекси радіо-електронної боротьби, які мають нейтралізувати зенітно-ракетні комплекси С-400. А найголовніше – розпочинає антитерористичні навчання в акваторії Мармурового моря, тимчасово перекириваючи

протоки Босфор та Дарданелли для проходу російських суден, що здійснюють забезпечення сирійського угруповання російських військ. Відповідно до статей Конвенції Монте, якою регулюється режим проходу кораблів через протоки, Туреччина має формальні правові підстави перешкоджати проходу російським військовим кораблям. Торговельні ж судна поки що мають змогу проходити протоки. Втім, на практиці Туреччина може значно затягнути чи ускладнити логістику до Сирії цілком у законний спосіб, що успішно й демонструє Москва.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

Канадці вимагають від України доплатити за супутник “Либідь”

Перший український телекомунікаційний супутник “Либідь” не буде запущений до кінця цього року. Про це повідомив директор Департаменту космічних проектів ДКАУ Віктор Зубко. За його словами, у ДП “Укркосмос” немає додаткових коштів, щоб оплатити додаткові витрати за проектом, що виникли недавно. Тому терміни запуску знову зсуваються. У 2014 році повідомлялося, що об’єкт повинен був з’явитися на орбіті в 2015-му. Причому це вже не перше відтермінування пуску.

Примітно, що глава російського Центру експлуатації об’єктів наземної космічної інфраструктури Рано Джураєва повідомив 25 листопада про те, що в Росії готуються до запуску українського геостационарного об’єкта з космодрому Байконур. “Після старту 11 грудня планується запустити ще дві ракети “Зеніт” – з космічною обсерваторією “Спектр-РГ” та українським супутником “Либідь”, – сказала вона.

Але В.Зубко спростовує цю інформацію. Він зазначає, що нещодавно в Україну приїжджала делегація канадської компанії-підрядника MacDonald, Dettwiler and Associates (MDA), яка виконує роботи з будівництва та запуску “Либідь” і контактує з російською стороною. Контракт був укладений ще в кінці 2009 року. Загальна вартість робіт склала \$ 292 млн.

Як розповів Віктор Зубко, MDA заявила про необхідність додаткових інвестицій в проект. Це пов’язано з форс-мажором. На захопленій Росією території в Криму залишилася євпаторійська резервна станція управління польотами. Спорудження нової, за словами В.Зубка, обійдеться в \$ 5 млн. Є й інший варіант – послуги такої станції можна орендувати в іноземних аналогів. Крім того, український супутник досі знаходиться на зберіганні у російської компанії “Інформаційні супутникові системи” (завод-виробник). Канадці відзначають, що додаткові витрати виникли також при оплаті за зберігання об’єкта.

“Хоча за контрактом MDA мала здати нам супутник на орбіті, вони зараз виставляють додаткові вимоги, посилюючись на форс-мажор (Крим). Наші юристи вже оцінювали, чи можемо ми їм висунути претензію”, – додав В.Зубко. – MDA поки не готова підписати додаткову угоду про доопрацювання проекту без його дофінансування з боку України. Але після візиту, який відбувся буквально недавно, вони знову поїхали думати”.

На Місяці знайшли слід від ракетного прискорювача місії “Аполлон-16”

Нещодавно фізик Джефф Пleshа з Університету Джонса Хопкінса знайшов ударний кратер від падіння прискорювача ракети “Сатурн-5”, яка доставила на Місяць американських астронавтів у ході місії “Аполлон-16” в 1972 році, на зображеннях з високою роздільною здатністю оптичної камери (LROC) орбітального апарату Lunar Reconnaissance Orbiter. Зображення кратера вчений представив в інтерв’ю з журналістом Леонардом Девідом. Про це повідомляє Science Alert.

“Аполлон-16” ознаменувався п’ятою висадкою людей на Місяць. В рамках одного з експериментів в ході місії астронавти розбили прискорювач третього ступеня ракети “Сатурн-5” об поверхню супутника. Таким чином, астронавти змогли провести сейсмічні вимірювання, що дозволяють оцінити внутрішню структуру Місяця. Проте дані системи стеження були загублені, і точне місцезнаходження прискорювача залишилося невідомим.

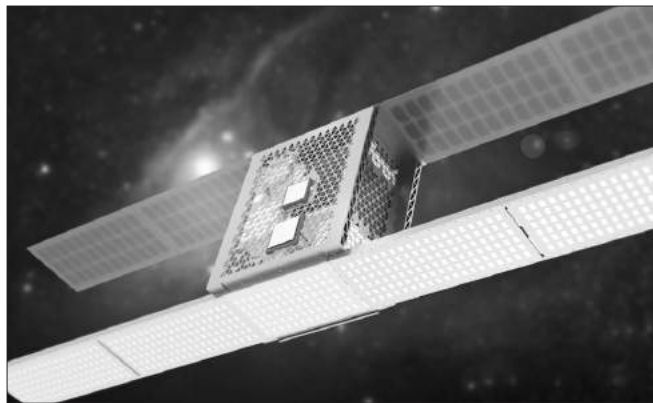
“Аполлон-16” – десятий пілотований політ у рамках програми “Аполлон”, що відбувся 16-27 квітня 1972-го, і п’ята висадка людей на Місяць. У розпорядженні астронавтів був місячний автомобіль, “Місячний ровер №2”. Командир екіпажу Джон Янг і пілот місячного модуля Чарльз Дюк провели на Місяці 71 годину. Три виходи на його поверхню тривали в цілому 20 годин 14 хвилин. Було зібрано та доставлено на Землю 95,7 кілограма зразків місячної породи.

Фінська компанія створить угруповання мікросупутників спостереження

Фінська компанія Iseue займеться створенням угруповання мікросупутників спостереження за поверхнею Землі, які надаватимуть знімки в кілька разів швидше, ніж сучасні військові і цивільні апарати.

Згідно з планами Iseue, нові супутники будуть перебувати на орбіті Землі на висоті близько 402 кілометрів. Апарати отримають радіолокаційні станції з синтезованою апертурою і будуть здатні робити знімки земної поверхні в не придатних для звичайних супутників з оптичними системами спостереження умовах. При цьому дані, отримані із супутників, надаватимуться протягом декількох годин, а не днів, як у діючих операторів.

Запуск першого мікросупутника Iseue намічений на 2017 рік, а всього компанія планує запустити від шести до восьми апаратів. На реалізацію проекту Iseue вже отримала 2800000 євро від американського венчурного фонду True Ventures і

2500000 євро від Європейського Союзу в рамках програми Horizon +2020, призначеної для підтримки та заохочення досліджень.

На думку творців проекту, послуги супутників Iseue будуть затребувані компаніями, що займаються переве-

неннями, страховими фірмами, а також енергетичним сектором.

Крім цього, угруповання можна буде використовувати для екологічного моніторингу та при проведенні пошуково-рятувальних операцій.

Blue Origin випробував “багаторазову” ракету

Космічний стартап Blue Origin заявив про успішне приземлення багаторазової ракети на базі двигуна BE-3, який дозволив ракеті злетіти на висоту в 100 кілометрів і потім приземлитися на поверхню Землі в західній частині штату Техас. Про це повідомив у своєму блозі засновник компанії Джефф Безос.

Blue Origin – приватна космічна компанія, якою володіє мільярдер Джефф Безос, засновник онлайн-ритейлера Amazon.com. Зараз Blue Origin працює над створенням приватної космічної інфраструктури – космодрому, космічних кораблів і повторно використовуваних ракет – для відправки вантажів і людини в космос.

Компанія Безоса спочатку випробувала воднево-кисневий двигун BE-3, призначений для свого майбутнього суборбітального космічного корабля New Shepard в грудні 2013 року. У квітні поточного року випробування двигуна були завершені, і перший прототип New Shepard був запущений в космос.

Пуск завершився з частковим успіхом. Корабель успішно відправився на висоту в 100 кілометрів над поверхнею Землі, але сама ракета не змогла вдало приземлитися і розбилася при падінні через проблеми з гідравлікою.

Японія провела перший комерційний запуск ракети H2A із супутником

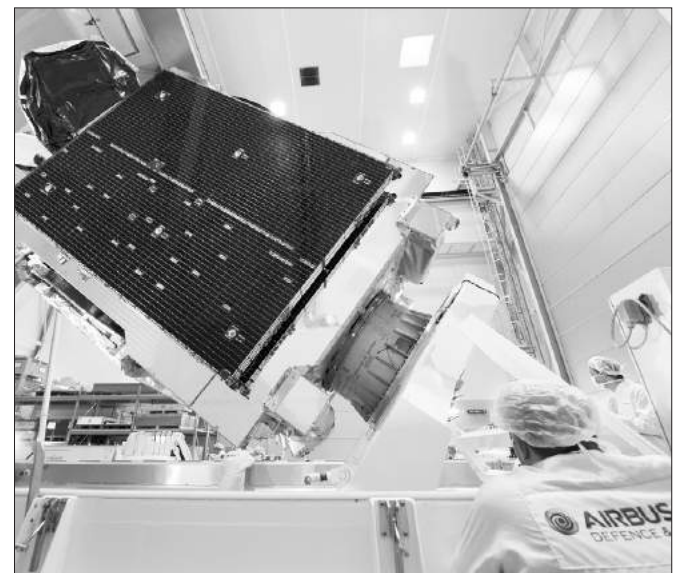
Японія здійснила перший комерційний запуск модифікованої версії ракети H2A із супутником Telstar 12 VANTAGE канадського оператора супутникового зв’язку TELESAT з космодрому Танегасіма.

Трансляція запуску в прямому ефірі ведеться на сайті JAXA – Японського аерокосмічного агентства.

Це перший в історії Японії комерційний запуск супутника. Супутник Telstar 12 VANTAGE належить канадському операторові супутникового зв’язку TELESAT, який передає сигнал більш ніж для 200 телеканалів. Він буде обертатися на орбіті на висоті 36 тисяч кілометрів над Атлантичним океаном і покриє велику територію, включаючи Європу, Африку та Південну Америку.

Японія, здійснивши цей запуск, розраховує вийти на ринок комерційного освоєння космічного простору, конкуруючи з країнами Євросоюзу, Росією та США. За планом супутник відокремитися від ракети на висоті 340 кілометрів через 4,5 години після запуску. Для того, щоб це стало можливим, конструкторам довелося вдосконалити двигун H2A. І за часом польоту до відділення супутника, і за висотою, на якій це відбувається, запуск є безпрецедентним.

Дотепер при виведенні супутників на орбіту близько 36000 кілометрів супутник відокремлювався від ракети на висоті 300 кілометрів, а на задану висоту супутник піднімався за рахунок резервів власного двигуна. Завдяки тому, що двигун ракети H2A був модифікований і вона виведе супутник на висоту 340 кілометрів, супутник зможе прослужити довше за рахунок збереження ресурсів його власного двигуна.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

7 – 13 грудня

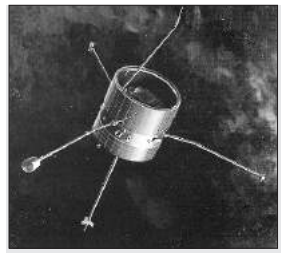
7 грудня 1942 р. здійснив перший політ американський винищувач Bell P-63 Kingcobra.

7 грудня 1963 р. відбувся перший політ першого серійного екземпляра бомбардувальника Mirage IVA.

8 грудня 1977 р. у СРСР розпочалися державні спільні випробування фронтового бомбардувальника Су-24М.

8 грудня 1986 р. відбувся перший політ літака-амфібії А-40 "Альбатрос" ДКБ ім.Г.М.Берієва.

8 грудня 2000 р. вперше за попередні 3 роки вдалося встановити радіоконтакт з міжпланетною станцією "Pioneer-6" (США), яка вже протягом 35 років кружляє по орбіті навколо Сонця. Це найстаріший космічний апарат, який все ще відповідає на сигнали з Землі.

"Pioneer-6" був запущений з мису Канаверал 16 грудня 1965 р. і був призначений для дослідження міжпланетного простору між орбітами Венери і Землі. Розрахунковий термін його існування становив лише 6 місяців.

9 грудня 1955 р. перший політ здійснив винищувач Е-5 (МіГ-21).

9 грудня 1988 р. відбувся перший політ винищувача Saab JAS 39 Gripen (Швеція).

10 грудня 1951 р. відбувся перший політ американського вертольота Капан К-225. Він став першим вертольотом з газотурбінним двигуном.

10 грудня 1959 р. у небо вперше піднявся літак Іл-18В.

11 грудня 1972 р. місячна кабіна американського КК "Аполло-17" виконала посадку на поверхні Місяця. Космонавти Ю.Сернан і Х.Шмітт здійснили перший вихід на поверхню Місяця.

12 грудня 1915 р. у Німеччині проведено перший випробувальний політ першого в світі суцільнометалевого вільно несучого моноплана Г.Юнкерса J-1.

12 грудня 1980 р. відбувся перший політ експериментального варіанту літака Alpha Jet A з крилом з суперкритичним профілем.

13 грудня 1935 р. відбувся перший політ першого радянського стратосферного літака БОК-1 з гермокабіною.

ВІТАЄМО ІМЕНІННИКІВ

1 грудня 1965 р. народився начальник оперативного управління – заступник начальника штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України В.В.Гамора.

2 грудня 1966 р. народився начальник управління електрогазової та автобронетанкової техніки логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України В.П.Радецький.

3 грудня 1962 р. народилася завідувач редакції військово-патріотичних та спортивних програм "Бастіони" Вінницької регіональної телерадіокомпанії "ВІНТЕРА" М.В.Тепленко.

10 грудня 1973 р. народився начальник управління планування капітального ремонту та замовлень логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України О.П.Макарчук.

13 грудня 1967 р. народився головний інспектор безпеки польотів авіації Збройних Сил України Головної інспекції Міністерства оборони України Є.М.Марков.

Один із творців українського війська

3 грудня виповнюється 140 років від дня народження українського військового й політичного діяча, генерал-хорунжого армії УНР, начальника Галицької Армії Олександра Грекова. Колишній офіцер російської імператорської армії, який пройшов у ній шлях від юнкера до генерал-майора, Олександр Петрович на зламі епох перейнявся ідеєю української соборності й державної незалежності, став одним із засновників українського національного війська, брав участь у визвольних змаганнях. Після цього генерал-полковник Греков зазнав поневірян у еміграції, сидів у сибірських таборих та пішов у вічність у столиці Австрії в 1959 році.

Олександр Петрович Греков (також зустрічається й українізований варіант його прізвища – "Греків", але це, мабуть, вже було впливом емігрантського оточення генерала, сам же він, вже будучи військовим міністром УНР та, пізніше, командувачем УГА, підписував свої накази, як "Греков") народився у селі Сопич Глухівського повіту Чернігівської губернії 3 грудня 1875 року у дворянській родині. Його древній рід походив із Греції – засновник династії грек Логофетос був придворним царівни Софії Палеолог і прибув разом із нею в 1472 році в Москву. Оселившись в Московії, він став зватися Греком, а його нащадки записували у метриках Грековими.

Після закінчення гімназії Олександр Греков почав здобувати юридичну освіту в Московському університеті, після закінчення якого в 1897 році став юнкером Московського військового училища. У 1899 році підпоручик Греков залишив стіни училища, а його ім'я було занесене на мармурову дошку закладу як одного з найкращих випускників.

Протягом трьох років молодий офіцер служив у лейб-гвардії Єгерському полку, а потім вступив до Миколаївської військової академії.

З 1905 року поручик Греков командував ротой. В 1907 році став старшим ад'ютантом штабу 3-ї гренадерської дивізії у Москві. Через рік був переведений на рівнозначну посаду до 1-ї гренадерської дивізії в Петербурзі. Починаючи з 1910 року, служив уже на посаді старшого ад'ютанта штабу військ гвардії і Петербурзького військового округу (на сучасний маневр цю посаду можна перекласти як "начальник розвідки округу"). Паралельно молодий блискучий офіцер викладав тактику, військову та політичну історію у столичних військових училищах. В 1912 році став екстраординарним професором по кафедрі військової історії Миколаївської військової академії.

На фронтах Першої світової війни – із її перших днів. Спочатку – начальник штабу 74-ї піхотної дивізії Північно-Західного фронту, згодом – начальник штабу 1-ї гва-

рдійської піхотної дивізії, командир лейб-гвардії єгерського полку, начальник штабу 6-го армійського корпусу, генерал-квартирмейстер 1-ї армії. За бойові заслуги в операції під Вільном у 1916 році (за іншими відомостями – у 1917 році) отримав звання генерал-майора.

Восени 1917 р. генерал Греков перебував у Києві, де отримав пропозицію першого очільника незалежної Української держави Михайла Грушевського долучитися до створення українського національного війська. На той час уже було скинуто царя, в Росії відбулося дві революції протягом одного року, й генерала не стримували ніякі присяги й зобов'язання. Родом він був з України, і в Україні побачив потенціал та можливість побудови соборної держави, тому на пропозицію одразу ж зголосився.

Так кавалер орденів св. Георгія IV ступеня, св. Володимира III та IV ступеня, св. Анни III та IV ступеня, св. Станіслава II та II ступеня генерал-майор Олександр Греков став одним із перших царських генералів, який служив Україні та її народу.

Протягом двох тижнів генерал Греков командував Сердюцькою дивізією, після чого обійняв посаду начальника штабу Київського військового округу. А вже у березні 1918 року Олександр Петрович став заступником військового міністра Олександра Жуковського.

Після приходу до влади гетьмана Скоропадського генерал Греков перейшов в опозицію. Спочатку він очолив військово-товариство "Батьківщина", але через півроку правління переконало його погодитись на посаду начальника Головного штабу в армії Скоропадського.

З кінця 1918 до початку 1919 року генерал Греков був міністром військових справ УНР, першим Наказним отаманом Армії УНР. Керував укріпленням Житомира та Бердичева, де дислокувалися основні сили армії УНР.

Навесні 1919 року через розбіжність

у поглядах з лівою гілкою українських політиків генерал Греков виїшов у відставку та поїхав до Галичини. На початку червня прийняв пропозицію очолити відступаючу під натиском польських військ на чолі з маршалом Пілсудським Галицьку армію (Українською Галицькою Армією вона стала називатися пізніше).

Генерал Греков швидко завоював авторитет у військах, спланував наступ армії на Львів та очолив його. Війська Галицької армії на чолі з ним перемогли ворога у битві під Чортковим, визволивши місто. Далі на шляху до Львова українці взяли Ожидів, Золочів та ще ряд міст Галичини, але, дійшовши до околиць древнього Львова, мусили зупинитися через нестачу боєприпасів. Можливо, це та інші непорозуміння з керівництвом і змусили генерала 5 липня 1919 року остаточно подати знову у відставку – разом із сім'єю він переїхав до Чернівців, що входили на той час до складу Румунії.

З весни 1920 року Грекови мешкали у Відні. В 1946 році Олександр Греков отримав австрійське громадянство. Ці майже 30 років український генерал займав громадською діяльністю, був заступником голови Всеукраїнської національної ради, потім видавав газету "Україна". Певний час займався птахівництвом та городництвом, згодом був безробітним, завідувачем книжкового складу, бухгалтером.

У 1948 році 73-річний Греков був викрадений співробітниками СМЕРШу. Якби не австрійське громадянство, його просто заарештували б як "буржуазного націоналіста" та колишнього царського генерала, хоча ніякої антирадянської діяльності він не вів. Але наявність австрійського паспорта змусили СМЕРШ діяти вже звичними для нього методами – заволодіти в машину й вивезти до СРСР.

Після майже року перебування у Лук'янівській тюрмі в Києві Олександр Грекову було проголошено вирок – 25 років таборів, і він був відправлений у Сибір – в табір біля міста Тайшет. Та у 1956 році був звільнений і повернувся до Відня. Через два роки 82-річний Олександр Греков помер. 27 липня 1989 р. реабілітований посмертно.

На честь генерал-полковника (так було вказано у некролозі в українськомовній австрійській газеті) Олександра Грекова названо одну з вулиць міста Львова, а цього року, постановою № 184-VIII Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року 140-а річниця з дня його народження відзначається на державному рівні.

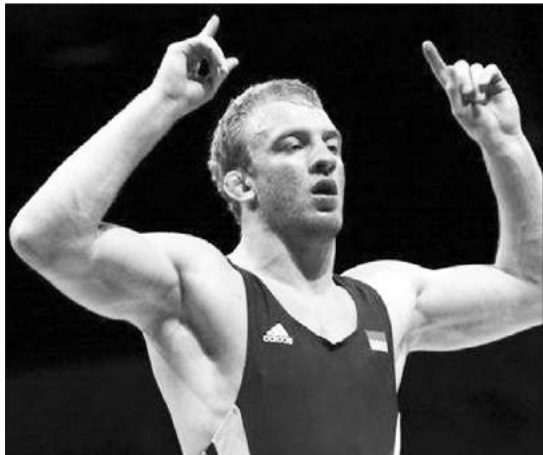
Підготував Олексій Тригуб.
"Крила України".

Меморіальний комплекс пам'яті полеглих воїнів УГА на Личаківському цвинтарі у Львові.

Здобутки Голден Гран-прі Баку

В перший день змагань з вільної боротьби Голден Гран-прі Баку бронзову нагороду у ваговій категорії 97 кг здобув працівник Збройних Сил України Павло Олійник (97 кг).

Павло Олійник стартував з перемоги у чвертьфіналі над Кімом Джегангом з Кореї, чемпіоном Азії та володарем двох бронзових нагород чемпіонату Азії.

Але у півфіналі поступився грузинському борцю Елізбару Одідадзе, що є срібним призером Європейських ігор. Але в бронзовому фіналі японський борець Юї Фукуї не зміг вирвати у Павла жодного бала, і

перемога залишилась за українцем.

Також на змаганнях в Баку солдат ЦСК України Жан Беленюк здобув срібло з вільної боротьби. Його колега Дмитро Пишков посів 7 місце.

В Оденсе (Данія) пройшов чемпіонат світу зі стрибків на батуті, подвійному міні-трамплі і акробатичній доріжці. Усього було розіграно 14 комплектів нагород.

Українки Марина Кийко та Наталя Москвіна стали бронзовими призерами у синхронних стрибках на батуті з результатом 47,300 бала. Переміг китайський дует Чжон Сінпін/Лі Дан (50,300), срібло – у білорусок Тетяни Петрені та Анни Гарченок (47,400).

У чоловіків у синхронних стрибках на батуті українці Дмитро Бедевкін і Микола Просторів посіли п'яте місце (25,200). Чемпіонами світу стали китайці Ту Сяо і Дон Дон (52,900), срібними призерами – білоруси Микола Козак і Владислав Гончаров (50,800), бронзовими – французи Себастьян Мартіні і Алан Моранте (50,000).

Українки бронзові призери ЧС у синхронних стрибках на батуті

У загальнокомандному заліку збірна України розділила 7-е місце з командами Австрії, Франції та Швеції.

Перші – китайці (8-3-2), други

– росіяни (3-2-4), треті – американці (2-0-3). За загальною кількістю нагород першими є китайці (13), другі – росіяни (9), треті – білоруси (6).

У Кіндзерській – бронза турніру серії Гран-прі

Ірина Кіндзерська посіла третє місце на турнірі серії Гран-прі з дзюдо, що відбувся 26-28 листопада у південнокорейському місті Чеджу.

Українська дзюдоїстка принесла єдину медаль українській збірній, передає сайт Федерації дзюдо України. У втішному поєдинку у ваговій категорії понад 78 кг вона перемогла французьку Марін Ерб.

На турнірі в Ізраїлі Ханіна здобула два золоті та два срібні

У листопаді у місті Нес-Ціона (Ізраїль) відбувся міжнародний турнір з художньої гімнастики, який був вдалим для України.

Про це повідомляє сайт Федерації гімнастики України. У багатоборстві фіналістка юнацьких Олімпійських ігор Валерія Ханіна посіла найвищу сходинку п'єдесталу – 68.65 балів.

Окрім того, українка виграла золото у вправах з булавами та два срібла (м'яч і стрічка).

В обручі прикрі помилки не дозволили Валерії стати на п'єдестал.

Перша українська нагорода більярдного ЄвроТуру

У неділю, 29 листопада, в італійському місті Тревізо закінчилися ігри останнього в цьому році рейтингового турніру EPBF – EuroTour Treviso Open.

Катерина Половинчук стала срібною призеркою жіночого EuroTour, інформує сайт Федерації спортивного більярду України.

На шляху до срібної медалі Катерині вдалося у контрольній партії, за вихід у чвертьфінал, здолати імениту та титуловану пулістку світу – Ясмін Оушан.

Наступною суперницею українки стала представниця Росії Кристина Ткач, і знову у контрольній партії Катерина взяла гору і вийшла у фінал ЄвроТуру.

Фінальна гра турніру з Олівією Чупринською з Польщі завершилася на користь полячки (2:7).

Представниця України вперше посіла призове місце на престижному європейському турнірі.

СВІТ ТЕХНОЛОГІЙ

Робот-муляр зводить будинок за 2 дні

Завдяки роботі австралійського винахідника Марка Півека, засновника компанії Fastbrick Robotics, у справі зведення цегляних будівель невдовзі відбудеться революція.

Створений Півеком робот-муляр Hadrian за одну годину може покласти 1 000 цеглин, працюючи при цьому 24 години на добу 365 днів на рік. Із такою продуктивністю робот Hadrian може звести близько 150 середньостатистичних будинків на рік, і це означає, що на зведення одного будинку у нього піде трохи більше двох діб. Робот Hadrian складається з основної частини, на якій укріплена рука-маніпулятор довжиною 28 метрів. На кінці маніпулятора знаходиться універсальний пристрій, здатний брати цеглу і встановлювати на необхідне місце з ви-

сокою точністю. Будівельний розчин розмішується на основній частині робота і подається під тиском на кінець маніпулятора, де його шар відразу наноситься на поверхню цегли перед установкою.

У комп'ютерну систему управління роботом Hadrian завантажуються підготовлені в одній з CAD-програм проект

майбутнього будинку. Використовуючи ці дані, робот сам визначає місце, де мають бути розміщені всі цеглини. Програмне забезпечення може також залишити вільні місця для прокладки труб, електричної проводки і для установки дерев'яних елементів конструкції майбутнього будинку. А якщо для цього потрібні цеглини нестандартної форми, то робот може різати цеглу з допомогою спеціального різачка.

Слід зауважити, що створення робота Hadrian стало результатом роботи, на яку пішло 10 років роботи і було витрачено 7 млн доларів. Але результат настільки значущий: ще нікому не вдалося створити повністю функціонуючого робота-муляра, здатного звести будинок за два дні.

Новий протез допоможе відчувати дотик

Сучасні технології вже давно дозволяють управляти рухом штучних кінцівок силою думки, проте не давали здатність відчувати дотик до предметів, тепло чи холод.

Тепер за допомогою розробленої інженерами з університету Кейс Вестерн Резерв біонічної руки пацієнти зможуть відчувати предмети. Протез був створений за підтримки Агентства перспек-

тивних оборонних науково-дослідних проектів США. Дослідники з Кейс Вестерн змогли підключити датчики в руці до мозкових рецепторів людини. Датчики вимірюють силу тиску на різні предмети і перетворюють отримані дані на нейронний код. Цей код потім надсилається по дротах, імплантованих навколо нервових пучків в руці пацієнта, а потім надходить у мозок за допомогою нейронних шляхів, які не були пошкоджені внаслідок ампутації.

Сторінку підготував Владислав Дем'яненко.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідчення про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071/ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса: krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілько.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 6648 Зам. № 152247.
Перший редактор Сергій Свенцицький

